

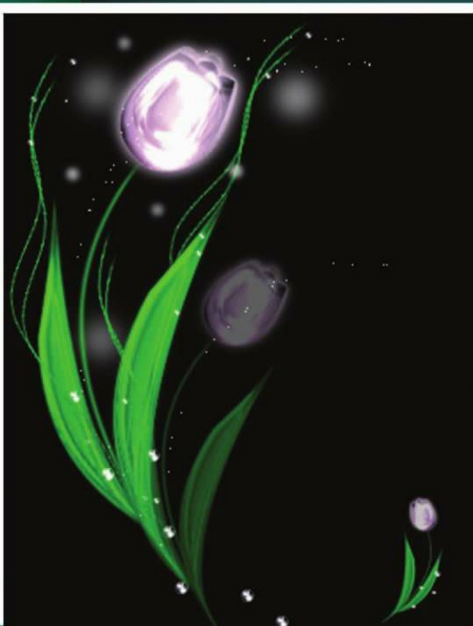
ھېكمەت دۇردانلىرى مەجمۇئەسى

تەكەببۇرلۇق ھەققىدە

ھېكمەتلەر

شىنجاڭ گۈزەل سائەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلىكترون ئۇن - سەن نەشرىياتى

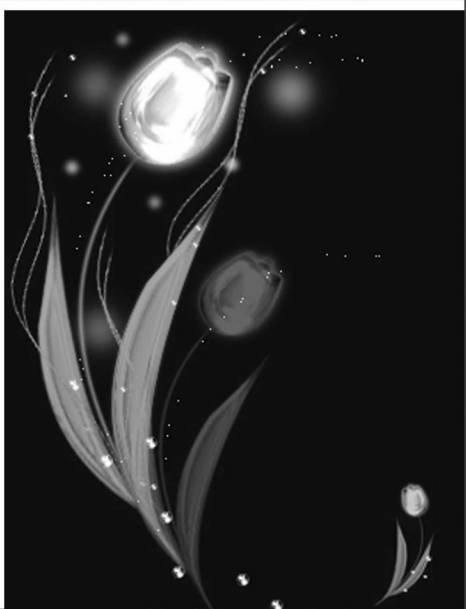
تەكەببۇرلۇق ھەققىدە

ھېكمەتلەر

پىلانلىغۇچى: مۇرات ئېلى
باش تۈزۈگۈچى: ئادەم مۇھەممەت
ئىززىمۇ قاتناغۇچىلار: سارۋەت سارۋەت
قاپشەمگۈل قاپشەپ
چۈشۈش: ئىياز
پىلانلىغۇچى: مۇھەممەت

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلىكترون ئۇن - سەن نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

关于骄傲的格言;维吾尔文/阿迪力·穆罕默德主编. —乌鲁木齐: 新疆美术摄影出版社: 新疆电子音像出版社, 2008.8
(经典格言系列丛书)

ISBN 978—7—80744—432—9

I. 关... II. 阿... III. 格言—汇编—世界—维吾尔语
(中国少数民族语言) IV. H033

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 122085 号

丛 书 名	经典格言系列丛书
本 册 书 名	关于骄傲的格言
策 划	穆拉提·伊力
主 编	阿迪力·穆罕默德
	艾则孜·阿塔吾拉·萨尔特肯
编 者	阿依夏木古丽·阿尤甫
	居来提·尼亚孜
	贝丽克孜·穆罕默德
特约编辑	阿米娜·克奇克
责任编辑	艾尼瓦·库迪力克
责任校对	克尤木·吐尔逊
出 版	新疆美术摄影出版社
	新疆电子音像出版社
地 址	830000 乌鲁木齐市西虹西路 36 号
发 行	新疆新华书店
印 刷	新疆新博文印刷有限责任公司
开 本	880×1230mm 1/32
印 张	3 印张
字 数	51 千字
版 次	2008 年 8 月第 1 版
印 次	2008 年 8 月第 1 次印刷
书 号	ISBN 978—7—80744—432—9
定 价	9.90 元

(书中如有缺页,错页及倒装请与工厂联系)

تۈزگۈچىدىن

ھۆرمەتلىك ئوقۇرمەن، قايسى بىر دانىشمەن «دۇنيا دانىش-
مەنلەرنىڭ ئىلكىدۇر» دېگەن ئىكەن. دەرۋەقە دۇنيا دانىشمەنلەر-
نىڭ ئەقىل - پاراسەت جەۋھەرلىرى بىلەن ئۆز مەنىدارلىقىنى ناما-
يان قىلىپ كەلمەكتە. تارىختا ئۆتكەن مەشھۇر مۇتەپەككۇرلارنىڭ
كىشىلىك ھايات يەكۈنلىرى بولغان ھېكمەتلىك ئىبارىلەر زامان -
زامانلارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن قىممىتى يوقىماس گۆھەردەك نۇر چې-
چىپ، خەلقنىڭ مەنىۋىيىتىنى تويۇندۇرۇشىدىكى خورىماس بۇلاق
بولۇپ كەلدى. ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ھېكمەتلىك ئىبارىلىرى پارچە -
پارچە مەنبەلەردە ئېلان قىلىنغان ياكى قىسقىچە توپلام ھالەتتە
نەشر قىلىنغان بولسىمۇ، ئەمما مەزمۇن بويىچە ئايرىم - ئايرىم
توپلام قىلىنمىغان ئىدى. بۇ قېتىم بىز ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا
ئېلان قىلىنغان ۋە تۈرلۈك ئەسەرلەردە تىلغا ئېلىنغان ھېكمەتلىك
سۆزلەرنى توپلاپ، مەزمۇن بويىچە تۈرگە ئايرىپ «ھېكمەت دۇراندە-
لىرى مەجمۇئەسى» دېگەن نام ئاستىدا 50 يۈرۈش كىتاب قىلىپ
تۈزۈپ چىقتۇق. ئىشىنىمىزكى، بىزنىڭ بۇ كىچىككىنە ئەمگە-
كىمىز خەلقىمىزنىڭ تارىختا ئۆتكەن ھەرقايسى ئەل مۇتەپەككۇر-
لىرىنىڭ دۇنيا قارىشى بىلەن تونۇشۇشىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭدا ئېي-
تىلغان ھايات تەجرىبىلىرى ئارقىلىق ئۆز مەنىۋىيىتىدىكى بوش-
لۇقلارنى تولدۇرۇشىدا كۆۈرۈكلۈك رول ئوينايدۇ.

مەغرۇرلۇقىمىز كۆپىنچە بىلىمىزلىكىمىزدىن كېلىپ
چىقىدۇ.

لېسىنىڭ

ئۆگىنىشىمىزنىڭ ئەڭ چوڭ توسالغۇسى بىز بىلمەيدىغان
نەرسىلەر ئەمەس، بەلكى بىلىپ بولغان نەرسىلەردۇر.
بېرنارد شاۋ

بىلىمىز ئادەم توڭگۇزدەك دۆت كېلىدۇ، ئۇلار ئىلىم - بى-
لىمنى مەسخىرە قىلىدۇ، ئىلىم - پەن مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى مەن-
سىتمەيدۇ، ئۆزلىرىنىڭ ئىلىم - پەن مۇۋەپپەقىيەتلىرىدىن بەھ-
رىمەن بولۇۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ.

1

كېرەلوف

ھاماقەت ئادەم ئۆزىچە كۆرەڭلەپ چوڭچىلىق قىلىدۇ. ئۇنىڭ
كۆز - كۆز قىلىدىغىنى دەل ئۆزىنىڭ باشقىلارنىڭ مەسخىرىسىگە

قالغان يېتەرسىزلىكىدۇر، شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئۇ ئۇياتلىق ئىشلار.
نمۇ ھەدەپ كۆككە كۆتۈرۈپ ماختاپ يۈرىدۇ.

شەرمەندىلىك ۋە ھاكاۋۇرلۇق ھاماقەت، قارام كىشىلەرنىڭ،
ئىنسانلار ئارىسىدىن چىققان تاجاۋۇزچىلارنىڭ ۋە قاراقچىلارنىڭلا
نەپسىنى قاندۇرىدۇ، كىشىلەر بۇنداق مۇددىئالاردىن ۋاز كېچىشى،
ئادەمنى قىزىقتۇرىدىغان بۇنداق نەرسىلەرنىڭ ئۆزىنى قالتىس
چاغلادىغانلارنى يەنە زەھەرلىشىگە يول قويماستىكى لازىم.

سېن سەمۇن

ئادەم ھەرقانداق ۋاقىتتا بولسۇن ئۆزىنى ھەممىنى بىلىپ
بولدۇم دەپ ھېسابلىماسلىقى لازىم.

پاۋلوف

بىز نەتىجە قازانغان چېغىمىزدا، توپقا ئوخشاش باشقىلار پە-
پىلەپ قويسىلا سەكرەپ كەتمەسلىكىمىز لازىم. نەتىجىمىز چوڭ
بولغانسېرى، شۇنچە كەمتەر ۋە ئېھتىياتچان بولۇشىمىز لازىم.
ۋاڭ جىنشى

ئالسىجانابلىق ۋە مەردلىك، پەسكەشلىك ۋە پىخسىقلىق، كى-
چىك پېئىللىق ۋە دانىشمەنلىك، مەغرۇرلۇق ۋە نادانلىق، مەيلى
ئادەم بىر ئورۇندا تۇرغان بولسۇن ياكى ھەرىكەت قىلىۋاتقان بول-
سۇن، چوقۇم ئۇنىڭ چىرايىدىن ۋە تۇرقىدىن ئىپادىلىنىپ تۇرىدۇ.
كسىنوفون

پاھ! ئۆزىنى ماختاش نېمىدېگەن تېتىقسىزلىق - ھە!

مونىتېسكىئۇ

مەن شۇنداق كىشىلەرنى كۆردۈمكى، ئۇلارنىڭ ئەخلاق - پەزدە -
لىتى ياخشى بولسىمۇ، پوزىتسىيىسى تەبىئىي بولغاچقا، كىشى
ئۇلارنى گۈزەل ئەخلاق ئىگىسى دەپ ھېس قىلمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار
ئۆزلۈكىدىنلا بۇرچىنى ئادا قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممە ئىپادىلىرى
ئۆز تەبىئىتىدىن بەلگىلەنگەندەكلا تۇرىدۇ. ئۇلار ئۇزۇن ماقالىلەرنى
ئېلان قىلىپ ئۆزلىرىنىڭ دۇنيادا ئاز ئۇچرايدىغان ئارتۇقچىلىقلىرى
نى كۆرسىتىپ ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىمۇ شۇنداق ئىش -
نىڭ بارلىقىنى ئوقمايدىغاندەك كۆرۈنىدۇ. مەن ئەنە شۇنداق كى -
شىلەرنى ياخشى كۆرىمەن، ئۆزىنىڭ ئەخلاق - پەزىلىتىدىن ھەيران
قالىدىغان، ياخشىلىقلىرىنى مۆجىزە سۈپىتىدە باشقىلارغا سۆزلەپ
بېرىپ كىشىلەرنى ھاڭ - تاڭ قالدۇرمىسا كۆڭلى ئۈنىمايدىغان
كىشىلەرنى ياقتۇرمايمەن.

مونىتېسكىئۇ

ھەرخىل مەجەز - خۇلقلىرىمىز ئىچىدە مەغرۇرلۇقتىن تەر -
ساسى يوق، ئۇنى پۈتۈن كۈچىمىز بىلەن يوشۇرساقمۇ، يېڭىپ
تۇرساقمۇ، يوقىتىپ تۇرساقمۇ، ھامان ئىپادىلىنىپ تۇرىدۇ.

فرانكلىن

ئوڭدىن چىقىپ قالغان ئىشلارنى ئۆزىنىڭ ئەقىل - پاراسىد -
تىگە مەنسۇپ قىلىۋالىدىغان كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ياخشى

ئاقسۆڭەك قورمەيدۇ.

ئىشنى باشقا ئېلىپ چىقماي تۇرۇپ لاپ ئۇرۇش — بەك قايىلا
شىمغان ئىش.

كرېلوف

ھەرگىزمۇ مەغرۇرلۇق پاتقىقىغا پېتىپ قالماڭلار. چۈنكى،
مەغرۇرلانسىڭلار، قوشۇلۇشقا تېگىشلىك يەردە كاجلىق قىلىپ
تۇرۇۋالدىغان بولۇپ قالسىلەر؛ مەغرۇرلانسىڭلار، باشقىلارنىڭ
سەمىمىي نەسىھىتىنى ۋە دوستانە ياردىمىنى قوبۇل قىلمايدىغان
بولۇپ قالسىلەر؛ مەغرۇرلانسىڭلار، ئويىپىكتىپ ئۆلچەمدىن ئايرىد-
لىپ قالسىلەر.

پاۋلوف

ئادەم ھەرقانداق ۋاقىتتا بولسۇن ئۆزىنى ھەممىنى بىلىپ
بولدۇم دەپ ھېسابلىماسلىقى لازىم. باشقىلار سىلەرگە قانچە يۇ-
قىرى باھا بەرسە بېرىۋەرسۇن، سىلەر ئۆزۈڭلارغا مەن تېخى ھېچ-
نېمە بىلمەيمەن دەپ تۇرۇشقا مەڭگۈ جۈرئەت قىلىشىڭلار لازىم.
پاۋلوف

4

ئۇچىغا چىققان مەغرۇرلۇق بىلەن ئۇچىغا چىققان مەيۈسلۈك
روھىي دۇنيانىڭ ئەڭ ئاجىز ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

سېنوزا

مەغرۇر ئادەم ئالىيجاناب ئادەملەردىن يىرگىنىدۇ، ئۆزىگە يۆ-

لىنىۋالىدىغان ۋە خۇشامەت قىلىدىغان ئادەملەرگە ئامراق بولىدۇ...
ئەمما بۇنداق ئادەملەر ئۇنى ئەخمەق قىلىپ، ئۇنىڭ كۆڭلىگە ماس-
لىشىپ، ئۇنى ناداندىن تەلۋىگە ئايلاندۇرۇپ قويىدۇ.

سېنوزا

مەغرۇر ئادەمنىڭ ئىچى تار كېلىدۇ، ئۇنداق ئادەم ئۆزىنىڭ
ئەخلاقى ۋە مېجەزى بىلەن كىشىلەرنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر بولغان
كىشىلەرگە ھەممىدىن بەك ھەسەتخورلۇق قىلىدۇ.

سېنوزا

مەيۈسلۈك دېگەننىمىز ئازابلىنىش تۈپەيلىدىن ئۆزىنى تۆۋەن
چاغلان كەيپىياتتۇر.

سېنوزا

مەيۈسلۈك كۆپ ھاللاردا ھۇرۇنلۇق بىلەن ھەمراھ بولۇپ، ئا-
دەمنىڭ چەكلىك نىشانىنىلا كۆزلەيدىغان يامان كەيپىيات ئىچىدە
جان بېقىشنى ئاقلايدۇ. بۇنداق كەمتەرلىك بىر تىيىنىڭمۇ ئەرزى-
مەيدۇ.

گېگېل

ئۆز ئىشىنى ئاغزى بېسىلماي سۆزلەپ يۈرىدىغان ئادەم ھېچ-
قانداق قىممىتى يوق ئادەمدۇر. ھەقىقىي تۈردە جاپاغا چىداپ ئىش-
لەيدىغان كىشىلەر كۆپىنچە چوڭ پاراڭ قىلمايدۇ، ئۇلارنىڭ يەر -
جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرىدىغان ئىشلىرىلا ئۇلارنىڭ ئۇلۇغلۇقىد-
نى نامايان قىلىپ بېرىدۇ. بىراق ئۇلار مۇھىم ئىشلارنى پىلانلىغاندا
ئۇن چىقارمايدۇ.

كربلوف

ئۇلۇغ كىشىلەر ئۆزلىرىنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى ھەرگىز قالايمىقان پايدىلىنىۋەرمەيدۇ. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ باشقىلاردىن ئېشىپ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىمۇ، ھەرگىز ھاكاۋۇرلۇق قىلمايدۇ. ئۇلار باشقىلاردىن ئېشىپ چۈشكەنسىرى، ئۆزلىرىنىڭ يېتەرسىز تەرەپلىرىنى شۇنچە ھېس قىلىدۇ.

روسو

قەيسەر ئادەملا كەمتەر كېلىدۇ.

گېرتسېن

تەكەببۇرلۇق شەيتاننىڭ ئىشى، مەنەنلىك ناداننىڭ ئىشى. ئەلشىر نەۋائى

تەكەببۇر ئادەم تەڭرىنىڭ دوستلىرى ئالدىدا ۋە تەڭرى ئالدىدا قوغلاندى ۋە لەنەتكە سازاۋەردۇر.

ئەلشىر نەۋائى

مەن بىكارچىلىققا—ئۆزۈمگە قىلىنغان، ئۆز - ئۆزۈمگە قىلىنغان ئۆزىگە خاس سۈيىقەست دەپ قارايمەن.

ف. چىستېرېلىد

بىكارچىلىققا ئادەتلىنىش ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ ئېغىر كۈل - پەتتۇر.

ل. ن. تولستوي

بىكارچىلىقنى راھەت - پاراغەت دەپ بىلىش، ئەمگەكنى بولسا
جازا دەپ قاراش غەلىتە ۋە زىيانلىق بولغان ئوقۇشما سىلىقتۇر.
ل. ن. تولستوي

ئەگەر بىرەر كۈن ئىشلىمىسەم ئۆزۈمنى ئۆزۈم ئۆلتۈرگەن
بولمەن.

ل. ن. تولستوي

كۈلپەتنى بىكارچىلىق بىلەنمۇ، ھۈرۈنلۈك بىلەنمۇ بىر تەرەپ
قىلالمايسەن.

م. سېرۋانتېس

قەيەردە بىكارچىلىق ھۆكۈم سۈرىدىكەن، ئەقىل مەشئىلى نۇر
چاچمايدىكەن، ئۇ يەردە شان - شۆھرەت ۋە باقىيلىققا ئىنتىلىشمۇ
بولمايدۇ. ئۇ يەردە ياخشىلىق ھەققىدە تەسەۋۋۇرمۇ، ھەتتا ئۇنىڭ
شەپسىسمۇ بولمايدۇ.

ت. تاسسا

ھۈرۈن ۋە ئەقىلسىزلىرى پاراۋانلىقنىڭ كۈشەندىسى.

ئا. ئا. بىلۇك

بىكارچىلىق ئىشقا قارىغاندا كۆپرەك ھارغۇزىدۇ.

ل. ۋاۋېنارگ

ھەرىكەتسىز بەخت بولماس.

ف. م. دوستويېۋسكىي

ھەممە نەرسىگە تاقەت قىلغىلى بولسىمۇ، بىكار بولۇشقا تاقەت قىلغىلى بولمايدۇ.

چ. دارۋىن

بىرەر مۇ ئىش قىلماسلىقتىن دەھشەت ئىش يوق.
ئا. ئى. گېرتسېن

مېنىڭچە، بىكارچىلىق يالغۇزلۇقتىنمۇ ئېغىرراق ئىللەت، دائىم ئۆزۈڭ بىلەن ئۆزۈڭ بولۇش، تۆت تام ئىچىدە پەقەت ئۆزۈڭنى كۆرۈش، قىلغان ھەممە ئىشنىڭ گەپ سېتىشتىن ئىبارەت بولسا، ئۇ ھالدا ھېچقانداق نەرسە ئەقىلنى بۇلاردەك يۈزەكىلەشتۈرمەيدۇ ۋە ھېچبىر نەرسە بۇنچىلىك گۆدەكلىك، غەيۋەت ۋە ھالاۋەتسىزلىكنى تۇغدۇرمايدۇ.

ژ. ژ. روسسو

ئىش بىلەن شۇغۇللانمىغان ئادەم ھېچقاچان ھەقىقىي بەختكە ئىگە بولالمايدۇ، ھۇرۇننىڭ يۈزىدە سىز دائىم نارازىلىق ۋە بىپەر-ۋالىقنى كۆرىسىز.

ھ. ھېنرى

پائالىيەتسىزلىك ۋە بىمەنە ئاۋازىگەرچىلىك ئادەمنى بەكمۇ چۈشكۈنلەشتۈرىدۇ.

د. ئى. پىسارېف

ئەمگەكسىز ئادەم ئالغا باسالمايدۇ، بىر يەردە توختاپمۇ تۇرال-
مايدۇ، لېكىن چېكىنىپ كېتىشى ئېنىق.

ك. د. ئوشىنسكىي

ھۇرۇن ئادەمنىڭ يۈزى سۆزلەملىكى جىمجىت توختاپ
قالغان سۇغا ئوخشايدۇ، ئۇنىڭدا قۇرت - قوڭغۇز، پاسكىنا ئىتتى-
لىقلىرىدىن باشقا ھېچ نەرسە بولمايدۇ.

م. ۋ. لومونوسوف

بىپەرۋالىق ۋە ھۇرۇنلۇق—جان ۋە تەننىڭ ھەقىقىي
مۈزلىشى.

ۋ. گ. بېلىنسكىي

ھۇرۇنلۇق شۈبھىسىزكى، ئىستېداتىمىزنىڭ ئۆسۈشىگە ئەڭ
يامان توسالغۇدۇر.

ئى. دېلاكروئا

بىكارچى ئادەملەر ئۆزلىرىنىڭ ئۇزاق ھاياتى جەريانىدا ئۆلگەن
ئادەملەردۇر.

ت. فوللېر

بىكارچى ئۆمۈر—ۋاقىتسىز قېرىش دېگەن سۆز.

ئى. گيوتى

بىكارچى ئادەم ئىستېزلىكىسى يوق سائەتنىڭ ئۆزىدۇر.

ف. كۇپېر

بىكارچىلىقتىن ئەقلىي ۋە جىسمانىي ئاجىزلىق كېلىپ چىقىدۇ.

د. ئى. پىسارىف

ئەڭ بۈيۈك ئىستېدادلارنىمۇ بىكارچىلىق رەسۋا قىلىدۇ.
م. ھانتېن

ھەممە ئەسكىلىكنىڭ يىلتىزى—بىكارچىلىقتا.
ئا. ۋ. سۇۋوروف

بىكارچى ھايات پاك ھايات ئەمەس.
ئا. پ. چىخوف

زېرىكىش—بىكارچىلىقتىن كېلىپ چىقىدۇ.
ستېندال

قىزىقىشى قانچە كەم بولسا، كۈن شۇنچە تەسلىكتە ئۆتىدۇ.
م. ئەبنېر - ئەشېنباخ

ئىشلىگەن ئادەم زېرىكمەيدۇ.
م. گوركى

قىيىنچىلىق كۆپىنچە ھۇرۇنلۇقنىڭ مېۋىسى.
س. جونسون

ھۇرۇنلۇق ھەرقانداق ئىشنى قىيىنلاشتۇرىدۇ.
ب. فرانكلن

قايىناۋاتقان قازانغا چىۋىن يېقىنلىشالمىغاندەك، ئىش بىلەن
بەند كىشىنىڭكىگە بىكارچى مېھمان كەم كېلىدۇ.

ب. فرانكلين

بىكارچىلىقنىڭ ئەڭ ئىشەنچلىك داۋاسى—دائىملىق ۋە ھالال
ئەمگەكتۇر.

م. سېرۋانتس

ئەمگەك بىلەن تاپقان ئارامدىن لەززەتلىكى يوق.
ئا. پ. چېخوف

ھەقىقىي ۋە ساغلام خۇشاللىقتىن بىرى ئەمگەكتىن كېيىن-
كى ھاردۇق.

ئى. كانت

ئەمگەكتىن ئاۋۋال ئەمەس، پەقەت ئەمگەكتىن كېيىنلا ھەق-
لىق ھالدا راھەت - پاراغەتتىن بەھرىمەن بولۇش مۇمكىن.

ئانتسفىن

ھەرقانداق ئەندىشە ۋە نەپرەتتىن خالىي بولغان بۈيۈك روھىي
لەززەتلىنىش—ساق ئادەمنىڭ ئىشتىن كېيىنكى ھاردۇقىدۇر.

ئى. كانت

بىكارچىلىق دەم ئېلىش ئەمەس.

ف. كوپېر

ئىنسان شۇنداق يارالغانكى، باشقا ئىشقا قول تېغىش بىلەن
ئۇۋالقىسىدىن ئارام ئالىدۇ.

ئا. قىزىق

پەقەت ئۆزىنى بىلىدىغان، يۈرىكىدىكى نىيەتلىرىنى نوقۇل
ئۆزىگە قارىتىدىغان ئادەم ئەڭ ئەخمەق ئادەمدۇر.

ژ. ژ. روسو

شەخسىيەتچىلىك ئۈستىدىن قازىنىلغان غەلبە ئەڭ شەرەپ-
لىك غەلبە.

ب. بۇئاست

پەقەت ئۆزىنى ئويلايدىغان، ھەممە نەرسىدىن ئۆزىگە مەنپەئەت
ئىزلەيدىغان ئادەم بەختلىك بولالمايدۇ. ئۆزۈڭ ئۈچۈن ياشاشنى خا-
لىساڭ، ئالدى بىلەن باشقىلار ئۈچۈن ياشا.

سېنېكا

پەقەت ئۆزى ئۈچۈن ياشىمىغان ئادەملا ياشىيالايدۇ.

مېناندېر

ئۆز نەپسى ئۈچۈن ئىشلىگەن ئادەم قورسىقىنى تويغۇزۇۋالغان
ھايۋانغا ئوخشايدۇ. ھەقىقىي ئادەم ئىنسانىيەت ئۈچۈن ئىشلەيدۇ.
ئاباي قۇنانبايېف

پەقەت بىر ئۆزى ئۈچۈن ياشاش—شەرمەندىلىك.

ن. ئا. ئوستروۋسكىي

ۋ. ئا. سۇخوملىنسىكى

شەخسىيەتچىلىك نەپرەتلىك، ئۇنى تۈزەتمەي، ئەكسىچە پەر-
دازلىغۇچىلار دائىم نەپرەتكە لايىق.

ب. پاسكال

شەخسىيەتچىلىك داۋاسىز يۈرەك كېسىلىدۇر.
ۋ. ئا. سۇخوملىنسىكى

ئۇچىغا چىققان شەخسىيەتچىلىك—رەزىللىكنىڭ بېشى.
م. گوركى

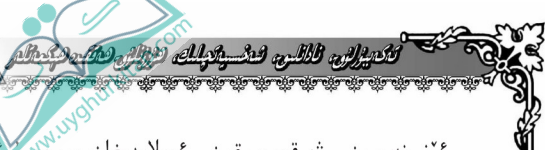
شەخسىيەتچىلىك ئومۇملۇق بىلەن چىقىشالمايدۇ، ئۇ ئا-
دەمنى ئىنسانىيەتتىن ئاجرىتىدۇ. ئۇنى قىيىن ئەھۋالغا سېلىپ
قويدۇ.

ئا. ئى. گېرتسېن

13

شەخسىيەتچىلەرنىڭ ئۈچ خىل تائىپەسى بولىدۇ: ئۆزى يا-
شاپ، باشقىلارنىڭ ياشىشىغا ھالاقىت بەرمەيدىغان شەخسىيەتچى؛
ئۆزى ياشاپ باشقىلارغا كۈن بەرمەيدىغان شەخسىيەتچى؛ ئۆزىمۇ يا-
شماي، باشقىلارنىڭ ياشىشىغىمۇ كۈن بەرمەيدىغان شەخسىيەتچى.
ئى. س. تۇرگېنىف

ئۆز نەپسىنى ۋە قورسىقىنى ئويلايدىغان بىرەر ئادەم ھېچ قانچان ۋە ھېچقانداق گۈزەللىك يارىتالمايدۇ.

پ. سىكارىدۇن

شەخسىيەتچىلىكنىڭ ئۆتمۈشى بوشلۇق، ھازىرى دەشت - چۆل، كېلەچىكى يوقلۇقتىن ئىبارەت.

س. سېگۈر

ئەگەر ئادەمنىڭ خۇسۇسىي نەرسىسى كۆپ جايىنى، جامائەتچىلىكنىڭ ئىشلىرى بولسا ئاز جايىنى ئىگىلىسە، ئۇنداقتا شەخسىي كۈلپەتنى—يەتكۈدەك كۈلپەت دەۋىرىگە.

ن. ئا. ئوستروۋسكىي

ئەگەر ئادەم پەقەت ئۆزىنى ئويلىسا، مۇشەققەتلىك ھايات سىناقلارغا دۇچ كەلگەندە، ئۇ ئۆز تەقدىرىدىن زارلىنىدۇ، مىسلىسىز ئازاب ئوتىدا قالىدۇ.

فى. ئە. دزېرژىنسكىي

مۇھەببەت بار جايدا ئادەم ئىرادىسىنى سۇندۇرالايدىغان كۈچ بولمايدۇ. ئەڭ يامان بەختسىزلىك شەخسىيەتچىلىك.

فى. ئە. دزېرژىنسكىي

شۆھرەتپەرەسلىك ئەڭ يامان خاھىش. مېنى بۇ خاھىشتىن قۇتۇلدۇرغىن، قالغانلىرىدىن ئۆزۈم قۇتۇلىمەن.

ر. شېرىدان

شۆھرەتپەرەسلىك ئادەمنىڭ ئەڭ تەبىئىي خۇسۇسىيىتىدۇر،
لېكىن، ئەينى چاغدا ئادەملەرنى تەبىئىيلىكتىن مەھرۇم قىلغۇ-
چىمۇ، شۇ شۆھرەتپەرەسلىك.

ل. ۋاۋېنارگ

ھېچقاچان، ھەرقانداق شارائىتتا ئۆزۈڭگە مەنئەنلىكنى ۋە تە-
كەببۇرلۇقنى ئىختىيار قىلما.

ئا. پ. چېخوف

تەكەببۇرلۇق جانسىز بىر ماتا:
يۈيۈلسا قىسقىرار قىلمىغىن خاتا.

ۋ. شېكسپېر

ئادەمگە ئەقىل قانچە يېتىشمىسە، ئۇنىڭدا شۇنچە تەكەببۇرلۇق
بولىدۇ.

ئا. پوپ

كىم ئۆزىنى ھۆرمەت قىلمىسا—ئۇ بەختسىز، شۇنىڭ بىلەن
ئۆزىدىن تولىمۇ مەمنۇن بولۇپ كېتىشىمۇ تەنتەكلىكتۇر.

گ. مۇپاسسان

ئۆزىگە مۇنار تىكلەش ۋە مەنئەنلىك بەختسىزلىك، ئۇ كى-
شىنى ئەخمەق قىلىپ قويىدۇ.

ك. لېكېنېخت

ئەخمەقلىق بىلەن تەكەببۇرلۇق ئاكا - ئۇكا.

شۆھرەتپەرەسلىككە بېرىلىش ئەزەلدىن دانالارنى ئەقىللىرى قىلىپ كەلگەن.

ئى. كانت

ئەگەر شۆھرەتپەرەسلىك كىمىندۇر بەختكە ئىگە قىلغان بولسا، بەلكى ئاشۇ ئادەم تەنتەك بولسا كېرەك.

ژ. ژ. روسسو

شۆھرەتپەرەسلىك بۈيۈكلۈكتىن كۆرە، كۆپرەك ئاجىزلىقنىڭ بەلگىسى.

ژ. سۇفت

شۆھرەتپەرەس كىشى ئۆزى بىلەن ئۆزى شۇنچىلىك بەندىكى، ئۇنىڭ كۆڭلىگە تېرىقچىلىكمۇ باشقا نەرسە سىغمايدۇ.

ت. پېن

كونا تېرە شامالدا كۆپچۈيدۇ، ئەقىللىرى كالا بولسا—تەكەببۇرلۇقتا.

م. كلائۇدئۇس

دائىم قاپقىنى سېلىپ يۈرۈش ئوتتۇرىدا تۇرۇش نىقابىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ف. ۋولتېر

سۆلەتۈزلىق — گەۋدىنىڭ شۇنداق بىر غەلىتە خۇسۇسىيىدە.
تىكى، ئۇنىڭ بىلەن ئەقلىنىڭ كەملىكى پەرقلىنىدۇ.
ف. لاروشېك

كەمچىلىكى، بولۇپمۇ روھىي كەمچىلىكى بار ئادەملەر دائىم
ئۆزلىرى ھەققىدە يۈكسەك پىكىر قىلىدۇ. گۇيا سېخىي تەبىئەت
كىمنى ئەڭ ئاۋۋال ئەقىلدىن قىسقان بولسا، ئاشۇ كەمچىلىكنى
تولدۇرۇش ئۈچۈن، مەنمەنلىكنى قوشۇمچە چارە سۈپىتىدە
ئەۋەتمۇتقانەك.

ئى. گىوتى

ئىززەت تەمە قىلىش ئەقلىنىڭ يېتەرسىزلىكى.
ئو. دېۋېنارنىت

بەزى ئادەملەرنىڭ ئۇلۇغۋارلىقى ھاكاۋۇرلۇق، قەتئىيلىكى
رەھىمسىزلىك، ئەقىل - پاراسىتى ھىيلىگەرلىك بىلەن ئارىلىدە.
شىپ كېتىدۇ.

ج. لابرېۋېر

17

ئىززەت تەلەپ قىلىش پەسكەش يۈرەككە ھالال يۈرەككە قاردا.
غاندا، تېزىرەك ئوت ئالدۇرىدۇ. ئوت - چۆپ دۆۋىسى باراڭ ياكى سا.
رايغا قارىغاندا چاپسان كۆيۈپ تۈگەيدۇ.

ن. شامفور

ئەخمەق ئادەم ھەتتا ئەمەلىدىن (مەنستىرمۇ) ياكى باشقا
تېمۇ (چۈشەنمەي پۈتۈن كىيىم) ھەۋاسىدىن ۋە بىمەنە تەكەببۇردىن
لۇقىدىن قالمايدۇ.

شۆھرەتپەرەس ئادەم ئۆزى ھەققىدە ياخشى سۆزلەپمۇ، يامان
سۆزلەپمۇ ھۇزۇرلىنىدۇ؛ كەمتەر ئادەم بولسا ئۆزى ھەققىدە سۆز-
لىمەيلا قويىدۇ.

ج. لا بىر يۈيەر

شۆھرەتپەرەس ئادەم ھەمىشە پەسكەش بولىدۇ.
پ. ئى. چاچىكوۋسكىي

شۆھرەتپەرەسلىك بىزنىڭ دىلىمىزدا بىزگە قارشى ھەرىكەت
قىلغۇچى دەھشەتلىك كۈچ.

ۋ. ھىۋگو

شۆھرەتپەرەسلىك ئەقلىمىز تەلىپىگە قارمۇ قارشى ھالدا،
دىلىمىزگە قارشى ھەرىكەت قىلىشقا بىزنى كۆپرەك مەجبۇر
قىلىدۇ.

ف. لاروشفېك

شۆھرەتپەرەسلىك ئۆزىمىز لايىق بولمىغان شان - شۆھرەتكە
ۋاقىتسىز ئىگە بولۇشقا ئۇرۇنۇشتىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئا. سېمىت

دانالىق ئۆزى قىلغان ئىشنىڭ ياخشىلىقىغا ئىشىنىش ئۇ.
چۈنلا ئېتىراپ قىلىنىشنى خالايدۇ؛ شۆھرەتپەرەسلىك بولسا ماخ-
تاشنى تەلەپ قىلىدۇ.

پ. بۇئاست

قۇرۇق—بوش ئادەم ئۆزىدە يوق پەزىلەتلەر ھەققىدە ياخشى گەپ
ئاڭلىسا، شۆھرەتپەرەسلىكى تۇتۇپ كېرىلىپ كېتىدۇ، ماختىنىپ،
ئۆز ئىشى ۋە ئۆز شەخسىيىتىگە نىسبەتەن تېرىقتەك تەنقىدىنى
قارشى ئېلىش لايىقەتتىنمۇ يوقىتىپ قويدۇ.

د. ئى. پىسارىف

ئەڭ يامىنى—بېشى ئايلىنىپ قالغان ئەخمەق.

ج. گولسۇئارسى

ئۆزىگە مۇنار تىكلىگەن ئادەم جەمئىيەت كۆكسىدە قېتىپ
قالغان ئۆسمە.

م. گوركى

تەكەببۇرلۇق ئۆزى ھەققىدە يۈكسەك پىكىر قىلىپ، باشقىد-
لارغا بولسا، تۆۋەن نەزەر بىلەن قاراشتىن كېلىپ چىقىدۇ.

م. ھانتېن

مەنسىپى يوق ئادەم ئالدىدا غادىيىپ، مەنسەپدارلار ئالدىدا
شەرمەندىلەرچە يەرگە ئېگىلىشىمىزنىڭ بىردىنبىر سەۋەبى تەكەب-
بۇرلۇقىمىزدىندۇر.

ج. لاپريويېر

كۆپچىلىك ئارىسىدا ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ كېرىگەن ئادەم، گەر ئۇ ھۆرمەت قىلىنىشنى ئىزلەۋاتقان بولسا، ئەينى شۇ ئىزلىنىش ۋاقتىغا زىت نەتىجىگە ئىگە بولىدۇ.

ج. لا بىر يوپۇر

ساختا ھۆرمەت بىرەر ئىش قىلماي تۇرۇپ مەنمەنلىككە بېرىلىشنىڭ جازاسىدۇر.

ن. شامفور

ھەممە كىشىنىڭ ئېتىبارىغا ئىگە بولۇشقا ئىنتىلىش—ئاشۇ ئادەمنىڭ ئۆزىگە زىيان، چۈنكى ھېچقانداق نەرسە يۈرەكنى كىشىلەرگە ياقىمەن دەپ ئۇرۇنۇشتەك بەربات قىلمايدۇ.

م. گوركى

شۆھرەتپەرەسلىك كىشى بېشىغا چۈشىدىغان ئېغىر كۈلپەتەلەرنىڭ مەنبەسى.

ژ. ژ. روسسو

... كىمنى ئىززەت تەلەپ قىلىش ئالۋاستىسى رام قىلغاندەكەن، ئۇنى باشقۇرۇشقا ئەمدى ئەقىلنىڭ كۈچى يەتمەيدۇ ۋە ئۇ تەڭداشسىز كۈچ چاقىرغان تەرەپكە قاراپ چېپىۋېرىدۇ...

ك. ماركس

ھېچ تويمايدىغان شۆھرەتپەرەسلىك ئادەمنىڭ ئېڭىنى

ئاجىزلاشتۇرىدۇ ۋە ئۆزىگە يېقىنلىشىپ كېلىۋاتقان خەتەرنى سەز -
دۈرمەيدۇ.

ئېزوپ

شۆھرەتپەرەس ئادەملەر دانالارنىڭ نەپرەتلىكىگە ئىگە بولىدۇ.
شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار تەنتەكلىرىنىڭ ھەيرانلىقىنى ئويغىتىپ، تەي -
يارتايلار چوقۇنىدىغان ئادەمگە ۋە ئۆز ھېس - تۇيغۇلىرىنىڭ قۇلىغا
ئايلىنىدۇ.

ف. بېكون

ئىززەت تەلەپ قىلىش ئارىلىشىۋالغان جايدا سەمىمىيەتكە
ئورۇن بولمايدۇ.

ئو. بالزاك

شۆھرەتپەرەسلىك ئادەمنى مەمەدانە قىلىدۇ.
ئا. شوپېنگائوئېر

دانا ئادەم ھەممە ئادەمنىڭ ئىززىتىگە ئېرىشمەن دەپ چېپىپ
يۈرۈشى شەرت ئەمەس. ئىززەتنىڭ ئۆزى ئىختىيارسىز، ئۆز ئايىغى
بىلەن كەلسۇن.

21

ن. شامفور

ئۆز خىسلەتلىرىنى تولا سۆزلەيدىغان ئادەم كۆپىنچە ياخشى
ئادەم بولۇپ چىقمايدۇ.

ج. نېھرو

ئۆز ياخشىلىقلىرى بىلەن ماختانغان ئادەمدىن قورق.

م. ئەبىبەر ئەپەندى

ئادەملەر ئۆز نۇقسانلىرىنى ئېچىپ كۆرسەتمەيدۇ—ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى نۇقسانلىرىنى يېقىملىق نىقاب بىلەن يوشۇرۇشقا ئۇرۇنىدۇ.

ئو. بالزاك

مەنئى مەجرۇھلۇق كۆپىنچە ۋە غايەت ماھىرانە بىر شەكىلدە تاشقى سۆيۈملۈكلۈك بىلەن پەردىلىنىدۇ.

م. گوركى

ماختانچاقلارمۇ سۆلەت مىلتىقىدەك، تېشى پال - پال، ئىچى غال - غال.

پىفاگور

ھازىرقى ئىشتىن ماختىنالمىغان ئادەم ئىلگىرىكى خىزمەت-لىرى بىلەن ماختىنىدۇ.

تستېسرون

ماختاشنىڭ كەينىدىن قوغلىما، ئەمما بارلىق كۈچۈڭ بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولۇشقا تىرىش.

يا. كومېنسكى

ئۆز - ئۆزىنى ماختاش ئادەمنى يەرگە ئۇرىدۇ.

م. سېرۋانتېس

كىمكى ئۆزىنى بىلگەن ئادەم ئالدىدا ماختانسا، گەپ يوق
كۈلكىگە ئالىدۇ.

ئېزوپ

ئەسلىدە ھىممەتلىك بولغان ئادەملەر ھېچ ۋاقىت غادايمايدۇ.
ف. لاروشفېك

ئادەم ئۆزىنى ئۆزى كۆتۈرەلمىگەندەك، ئۆزىنى ئۆزى ماختى-
ماسلىقى كېرەك. ئەكسىچە، ئۆزىنى ماختاشقا ھەرىكەت قىلىش
ئادەملەر ئالدىدا ئۆز ئابروۋىنى تۆكىدۇ.

ل. ن. تولستوي

تاشقى كۆرۈنۈشىنى كۆز - كۆز قىلغان ئادەمنىڭ ئىچى بوش.
ئو. بالزاك

ئۆزىنىڭ ئەقلىدىن ماختانماسلىق ئۈچۈنمۇ زور ئەقىل كې-
رەك.

ف. لاروشفېك

ئادەمنىڭ ئۆزى ئۆز پەزىلەتلىرى ھەققىدە قانچە ئاز بىلسە، ئۇ
بىزگە شۇنچە كۆپ ياقىدۇ.

ر. ئېمېرسون

ئەگەر ئۆزىڭىزگە دۈشمەن كۆپەيتىشنى خالىمىسىڭىز ئادەم-
لەردىن ئۈستۈن تەرىپىڭىزنى سەزدۈرمەڭ.

ئا. شوپىنگا ئۆتۈر

ئۆز پەزىلىتىمىز ھەققىدە قانچە كۆپ سۆزلىسەك، خەلق ئۇ-
نىڭغا شۇنچە ئاز ئىشىنىشكە توغرا كېلىدۇ.

پ. بوشېن

ئۆزىڭىزنىڭ ياخشىلىقىڭىزغا ئادەملەرنىڭ ئىشىنىشىنى
خالىمىسىز؟ ئۇنداقتا ئاشۇ ياخشىلىقىڭىزنى ماختىماڭ.

پ. پاسكال

ئۆزىنى قەدىرلىگەنگە ھەممە ۋاقىت ئىشىنىشكە بولىدۇ - يۇ،
ئەمما ماختانچاققا زادى ئىشەنگىلى بولمايدۇ.

م. مانتېن

ھەممىگە يېقىش ئارزۇسى ئەڭ كۈلكىلىك ئارزۇ.

ئى. گىوتى

ئۆزۈڭ ھەققىدە زۆرۈرىيەتسىز بىر ئېغىزمۇ سۆزلىمە. ئاۋۋال
قىلغان، ھازىر قىلىۋاتقان ۋە كېيىن قىلىدىغان ئىشلىرىڭ ھەق-
قىدىمۇ زادى ماختانما.

ك. د. ئوشىنسكىي

ئۆزى ھەققىدە كۆپ سۆزلەشتىنمۇ سەترەك ئىش يوق.
ژ. لېتۋپاردى

ياخشىسى، بىز ئۆزىمىزنى ماختىمايلى، خەلق ماختىسۇن.
دېموكرىت

بىز ئەسلىدە قانداق بولساق، شۇنداق بولغىنىمىزدا ۋە ھېچ-
قاچان باشقىچە بولۇپ كۆرۈنۈشكە ئۇرۇنمىغىنىمىزدا، بىز ئادەملەر
ئالدىدا ئۇتاتتۇق.

ف. لاروشفېك

ھەممە ماختانچاقلارنىڭ بىردىنبىر قىسمىنى شۇكى، ئۇلار
ئەتمۇ، كەچمۇ، ھەر ھالدا پەشۋا يېيىشىدۇ.

ۋ. شېكسپېر

قارىغاندا، ھەممە تۇغما ھېس - تۇيغۇلىرىمىز ئىچىدە، بولۇپ-
مۇ غۇرۇرىمىزنى يېڭىشىمىز قىيىن بولسا كېرەك؛ ئۇنى قانچە
يوشۇرما، ئۇنىڭ بىلەن قانچە ئېلىشما، بوغما، چالا ئۆلۈك قىلما—
ھامىنى ياشاۋېرىدۇ، ۋاقتى - ۋاقتىدا ھەددىدىن ئېشىپ، ئۆزىنى
كۆرسىتىپ تۇرىدۇ.

ب. فرانكلن

ھەقىقىي غۇرۇرلۇق كىشى بەك تارتىنچاق كېلىدۇ ۋە خەقنىڭ
گەپ - سۆزىدىن قورقىدۇ.

ن. ۋ. شېلگونوف

ئەگەر بىز ھەقىقىي غۇرۇرلۇق بولغىنىمىزدا دۇنيانى بۇنچە-
ۋالا رەزىللىكلەر قاپلىمايتتى.

ئى. زېمىي

غۇرۇر—ئالىيجاناب ھېسسىيات، ئۇ شەخسىي ئەمەلگە
دىن كۆز يۈممايدۇ، كىبىر بولسا ئۇنىڭ ئەكسى.

گ. لىختېنېرگى

كىبىر غۇرۇرغا تەنىدۇر.

ئە. فېيختر سلىپېن

مەغرۇر ئادەملەر باشقىلاردىكى غۇرۇرنى ئۆزىگە
سىڭدۈرەلمەيدۇ.

ب. فرانكلن

ئەگەر بىزنى غۇرۇر قىيىنمىغاندا، باشقىلارنىڭ غۇرۇرىدىن
شكايەت قىلمايتتۇق.

ف. لاروشفېك

مەغرۇر ئادەمدە ئالىي ھىممەت كەم. ئۇ دائىم ئۆزى مۇناسىپ
بولغىنىدىن كەم ئېلىۋاتىمەن، دەپ ئويلايدۇ.

گ. بېچېر

توختىماي سۆزلەپ، باشقىلارنى سۆزلەتمەسلىك مەغرۇرلۇق.
نىڭ بەلگىسى.

دېموكرىت

پەسكەش ئادەملەرنىڭ غۇرۇرى شۇنىڭدىن ئىبارەتكى، ئۇلار
دائىم ئۆزلىرى ھەققىدە سۆزلەيدۇ. ھەقىقىي ئىنسانلارنىڭ غۇرۇرى

بولسا ئۆزى ھەققىدە مۇتلەق سۆزلىمەسلىك.

ف. ۋولتېر

مەغرۇرنىڭ تۇرقى سەت.

ئا. تېرمىزىي

چۈپەي ئادەمنىڭ مەغرۇرلۇقى چوڭ بولىدۇ.

ف. ۋولتېر

زىيادە غۇرۇر—پەسكەش قەلبىنى قاپلى.

ئى. س. تۇرگېنىف

غۇرۇر—تېيىلغاق تىك بولۇپ، تۆۋەندە بىزنى تەكەببۇر-
لۇق ۋە مەنمەنلىك كۈتۈپ تۇرىدۇ.

پ. دېكۇرسېل

ئۆزىمىزدىكى بىمەنە خىسلىەتلەرنى باشقىلار ئۆزىمىزدەك ياخ-
شى بىلىمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا مىكروسكوپمۇ ھېچ گەپ ئەمەس.
ئا. پوپ

شۆھرەتپەرەسلىك—خۇشامەتچىلىكنىڭ ئالىي چوققىسى.

ف. لاروشفېك

27

ئۆز - ئۆزىگە مەھلىيا ئادەم—ئەخمەق بىلەن بېزەڭ ئارىسىد-
دىكى دەردسىز ئادەمدۇر. ئۇنىڭدا ئەخمەقلىقمۇ، بېزەڭلىكمۇ تېپىد-
لىدۇ.

ج. لابرېيېر

مەغرۇرلۇق قىزىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە. ئادەم قانچىلىك قانچىلىك بىلىيەتلىك، ئەقىللىق، ئوقۇمۇشلۇق، ئاجايىپ ئىستېداتلىق. ھەتتا قەلبى پاك بولسىمۇ—ئەگەر ئۇ تولىمۇ غادىيىۋالسا يۇقىرىدىكى ھەممە پەزىلەتلىرى كەمچىلىككە ئايلىنىدۇ.

ل. ن. تولستوي

ئۆز - ئۆزىگە مەستلىكى كېلىش ۋە ئۆزىنى قەتئىي ئەقىللىق دەپ ئىشىنىش بەختسىزلىك، پەقەت ئەقىلسىز ياكى ئەقلى قىسقا ئادەملەر شۇنداق بولىدۇ.

ج. لابرېيېر

ئادەم ئۆز - ئۆزىدىن قانچىلىك مەمنۇن ئىكەن، ئۇنىڭدا مەم - نۇن بولىدىغان خىسلەتلەر شۇنچىلىك ئاز بولىدۇ.

ل. ن. تولستوي

ئۆزى ھەققىدە ئادەم قانچىلىك يۇقىرى باھادا بولسا، ئۇنىڭ ئەھۋالى شۇنچىلىك خەتەرلىك بولىدۇ.

ل. ن. تولستوي

پەقەت ئۆزىنى ئويلايدىغان دانالىق، قانداق كۆرۈنۈشتە بولۇ - شىدىن قەتئىينەزەر قەبىھلىكتۇر.

ف. بېكون

مۇغەمبەرلىك—تولىمۇ چەكلەنگەن ئادەملەرنىڭ پىكىر

قىلىش شەكلى بولۇپ، تېشى بىلەن ئىچى زادى ئوخشىمايدۇ.

ئى. كانت

ئۈزلۈكسىز مۇغەمبەرلىك قىلىش ئادىتى پىكىر دائىرە جە-
ھەتتىكى تازىلىقنىڭ بەلگىسى. ھەممە ۋاقىت دېگۈدەك بىر يەردە
مۇغەمبەرلىك قىلىمەن دېگەن ئادەم باشقا جايدا ئۆزىنى ئاشكارىلاپ
قويمىدۇ.

ف. لاروشفېك

مۇغەمبەرلىك تازا ئەقىلسىزلىك: ئۆز مەقسىتىگە توغرا يول
بىلەن يېتەلمىگەن ئادەم ئۇنىڭغا يالغان - ياۋىداق، ئەگرى يول بى-
لەن يېتىشكە ئۇرۇنىدۇ؛ مۇغەمبەرلىكنىڭ پاچىئەسى شۇنىڭدىكى،
ئۇ بىر قېتىم بىلىنمەيدۇ. ئەمما كېيىن ھەممە ۋاقىت ئاتىنىڭ
قاشقىسىدەك كۆرۈنۈپ تۇرىدۇ.

ژ. لوكك

بىرسىگە مۇغەمبەرلىك قىلىش مۇمكىنىيۇ، لېكىن، ھەممە
ئادەمگە مۇغەمبەرلىك قىلغىلى بولمايدۇ.

ف. لاروشفېك

تولمۇ مۇغەمبەر ئادەملەر كۆپىنچە داغدا قالىدۇ، چۈنكى ئۇلار
ئۆزلىرىنى باشقىلاردىن ئەقىللىقەرەك، توغرىراق، مۇكەممەلەرەك دەپ
ئويلاپ، خاتالىشىدۇ.

گ. فىلدىڭ

ئادەم باشقىلارنى ئالداۋاتىمەن، دەپ ئويلاۋاتقان چاغدىكى ئادەم
ئاسان ئالدىنىمايدۇ.

يا. كوزېلىسكىي

مەن دائىم «ئالدامچى ئاخىر نەتىجىدە ئۆزىنى ئالدايدۇ» دەپ
تەكرارلىغانمەن ۋە يەنە تەكرارلاۋېرىمەن.

م. گەندى

ئۆز مۇغەمبەرلىكىنى يوشۇرالىغان مۇغەمبەر تېخى ھازىر -
غىچە دۇنياغا كەلمىدى.

ژ. لوكك

مۇغەمبەرلىك بىلەن ئالدامچىلىقنىڭ ئارىسى — بىر قەدەم،
بىرىنچىدىن ئىككىنچىسىگە ئۆتۈش بەك ئاسان: مۇغەمبەرلىككە
يالغانچىلىق قوشۇلسا راۋۇرۇس ئالدامچىلىق بولىدۇ.

ج. لابرېويېر

مەغرۇرلۇق ھەرقاچان ھالاكەت مۇقەددىمىسى ئىدى. ئومۇمەن
تىنچ - پاراۋانلىق ئۆزىنىڭ ھالاۋەتلىك پەزىلەتلىرىدىن تاشقىرى،
قانائەتلىنىش، مەغرۇرلۇق، چىرىكلىك، ھەشەمەتخورلۇق، ساختا
شۆھرەت، پارچىلىنىش ئۇرۇقىنى تېرىپ كەلگەن. شەيئى چېكىگە
يەتسە ئەكسىگە يانغىنى يانغان.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «قەدىمكى مەركىزىي ئاسىيا» دىن

قورقۇپ تۇرساڭمۇ يەنىلا ئۈمىدلىنىپ تۇرىدىكەنمەن، سېنىڭ

مايىل بولىدىغىنىڭ خۇشامەتتىن ئىبارەت بولىدۇ. خۇشامەت — روھىيەت تىلەمچىلىكى.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

شۆھرەت شەخسنىڭ خەلقىدىن يۈز ئۆرۈگەنلىكىنىڭ بېشا-
رتى. ئىشەنمىسەڭ تۆمۈر لەڭگىنىڭ ئادەم بېشىدا ياسىغان مۇنارىغا
قارا.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

ئۇلۇغ ئىنسانىيەت پەرزەنتىنى خار قىلىدىغان نەرسە نېمە؟ ئۇ
مەغرۇرلۇق.

پايانسىز كەڭ جاھاننى تار قىلىدىغان نەرسە نېمە؟ ئۇ مەغ-
رۇرلۇق.

مۇستەھكەم قورغاننى يىمىرىدىغان، ھەممە سۇيىقەستلەرگە
شەرت ھازىرلايدىغان نەرسىمۇ مەغرۇرلۇق.

مەغرۇر شاھ زەپەر ھارپىسىدا دارغا ئېسىلىدۇ. مەغرۇر يىگىت
توي بوسۇغىسىدا ئەرۋاھقا ئايلىنىدۇ. مەغرۇرلۇق سۇلتاننى ئۇلتان،
ئۆلىما ئىبلىسنى شەيتان قىلغان نەرسە.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

زور ئاۋانلىق قۇدرەتلىك قاباھەت.

خۇشامەتگۈيلىق پايىپتەك ئۈستىدىكى قاباھەت.

ساتقۇنلۇق ئېزىلەڭگۈلۈككە ئاسىيلىق قىلغان قەلبىنىڭ
ئاشكارىلانغان قاباھىتى.

بۇ ئۈچ خىل قاباھەتنىڭ ھەممىسىگە نەپەت بىلەن نەزەر

سالىمەن.

زوراۋان قاباھەت غەلىبىلىرىدىن كىبىرلەنگەن، خوشامەتگۈي ھەمدۇسانالار بىلەن ئۇنى يوپۇقىدى. ساتقۇنىنىڭ ھالىغا ۋاي، ئۇنىڭ ئېرىشكەن ئامەتلىرى مەنۋى ئاپەتنىڭ مۇردىسى ئۈستىدە قىمىز لاپ يۈرگەن قۇرتنىڭ ھاياتىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ئىدى. تارىخنىڭ كوزىرى ئىزگۈلۈكنىڭ غەلىبىسىنى جاكارلاشتىن ئىبارەت...

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

تەمەننا غۇرۇر بولمىغىنىدەك، غۇرۇرۇمۇ تەمەننا ئەمەس. ئۆز ۋۇجۇدىدىن تاشقىرىدىكى شۆھرەت شولىسىدىن تەمەننا قىلغان كىشى شۆھرەت ھېرىسىدا يۈرگەن شۆھرەتسىز شۆھرەت. پەرەسنىڭ نەق ئۆزى. ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

كىشىلەر مەنىستىمىگەن ھاكاۋۇرلۇق چوققىلىرىنى زاماننىڭ مەسخىرە شاماللىرى سوقىدۇ. ئۆز غۇرۇرىنى دەپسەندە قىلغان جاسارەتسىز مىسكىننى ئا. لەمنىڭ رەھىمسىز قۇملرى غەرق قىلىدۇ. ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

ھەسەتچىلىرىڭنىڭ مۇنچىۋالا داۋراڭلىرىدىن ئۈمىدسىز لەنمە، ساڭا ھەۋەس قىلغۇچىلارنىڭ ھۆرمىتى ۋە قۇدرىتى ئۇلارنى ئالاقزادە قىلىۋەتكەن. ھەسەت سايىسىنى چۈشۈرۈپ تۇرغان نەرسە ھەۋەس - ھۆرمەتنىڭ شولىسى!

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

خۇشامەتچىنىڭ نومۇسىز ۋالاقلىغان تىلى، قاتىلىنىڭ شەپ-
قەتسىز خۇپپىيەنە خەنجىرىدىن زەھەرلىك. خۇشامەت ھالاكەت گىر-
دابغا دومىلىتىدىغان ئالۋاستى شامىلى. نىجادىيەت پەشتىقىغا يول
تۇتقۇنىڭدا خۇشامەت دەرىخىنىڭ تېگىدە سايىدىما!
ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

مەغرۇر كىشىلەرگە مەغرۇر، كەمتەر كىشىلەرگە كەمتەرلىك
ئەقەللىي تۇرمۇش ساۋاتى. ئۆزىنىڭ مەغرۇرلۇقى تەنتەنىسى ئۈچۈن
باشقىلاردىن، بولۇپمۇ ئاجىزلار، مىسكىنلەر ۋە موھتاجلاردىن
كەمتەرلىك تەلەپ قىلغۇچى كىشىلەرنىڭ پەزىلەت توغرىسىدا ئەد-
زار كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەئەججۇپلىنىمەن.
ئا. مۇھەممەتئىمىن: «سەۋدالىق تەئەججۇپنامىسى» دىن

ساختا شۆھرەت ھەقىقىي ئىجتىمائىي شۆھرەت ۋە ھەقىقىي
ۋىجدانىي ئىپتىخار بولماستىن، ئۇنىڭ ئەكسىچە، جامائەتچىلىك-
نىمۇ، ئۆز - ئۆزىنىمۇ ئالداپ، ئۆز - ئۆزىگە تەسەللى بېرىدىغان «-
كۈلكىلىك ئەينەك» تىكى ساختا كۆرۈنۈشتىن باشقا نەرسە ئەمەس.
مۇنداق غەپلەت ئۇيقۇسىدىكى چۈشەكەشتەك نادانلىق ھادىسىسىنى
ئېچىپ تاشلاش، ئۇنىڭ قارانىيەت، ھەسەت، سۇيىقەست ۋە مىللىي
ھالاكەتنىڭ تۈگمىنىگە سۇ قۇيىدىغان بارلىق ئەسەبىيلىكلىرىنى
«مىللەتتىكى پىسخىك كېسەللىك» سۈپىتىدە مىللەت گەۋدىسىدە-
دىن يۇلۇۋېلىپ، ئىرغىتىپ تاشلاش لازىم!

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈ-
رۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ئۆزى ۋە ئۆزگىلەر ھەققىدە خاتا تۇيغۇ، خاتا قىياستا بولغان مەغرۇر قەلب ئىگىلىرى ساختا شۆھرەتپەرەسلىكنىڭ ھەم «قەيەربىمانلىرى»، ھەم ئۇنىڭ «قۇربانلىرى» بولۇشتەك كۈلكىلىك ئاقىۋەتكە گىرىپتار بولۇشىدۇ. ساختا شۆھرەتپەرەسلىكنىڭ قانۇنىيىتى «ئىشنى ماختانچاقلىقتىن باشلاپ، شەرمەندىچىلىك بىلەن ئاخىرلاشتۇرۇش» تىن ئىبارەت.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى كۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ئۆزىگە ئارتۇقچە تەمىننا قويۇش—ساختا شۆھرەتنىڭ مۇقەددىمىسىدىن ئىبارەت. ئومۇمەن، ئادەمدە ئۆز - ئۆزىگە، ئۆزىنىڭ جىسمانىي ۋە مەنىۋى ئەھۋالىغا نىسبەتەن تۇيغۇ ۋە قىياس بولىدۇ. ئۆز قەلبىدە ئۆز ئوبرازى، ئۆز ئىقتىدارى، ئۆز سالىمىقى ھەققىدە ئۆزى ماقۇل كەلگەن ھېس بولىدۇ. ئەمما بەزى كىشىلەر ئۆزىنى ئۆزىدىن قالتىسراق، ئۆزگىلەرنى بولسا، ئۆزىدىن كەمتۈكرەك مۆلچەرلەيدۇ. ئۇلار مۇشۇنىڭغا ماسلىشىدىغان «ئۆزىنى كۆپتۈرۈپ ئۆزگىنى چۆكتۈرىدىغان» گەپ ۋە ئادەملەرنى يارىتىدۇ، ئۇنداق ئەمەسلىرىنى «تۇتۇرۇقسىز»، «گال»، «ئىقلىم» بىر نېمىلەر دەپ ياراتمايدۇ. ئۇلار ئۆزى سىزىۋالغان ئوبراز بويىچە باشقا ئوبراز ئەمەسلىرىنىڭ ئۆزىگە سالام بېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ، بولمىسا، رەندە جىپ سۆزلەيدۇ. ئۇلار ئۆز ئوبرازلىرىدىن چوڭراق ئوبرازلارنىڭ ئېگىلىپ سالام بېرىشىدىن روھلىنىپ كېتىپ، دەرھال ئۆز ئۆبە رازىنىمۇ چوڭايتىشقا ئۇرۇنىدۇ. بىر قاتار خىراجەتلەر بىلەن

روھىي ھەيكەل — «ئوبرازلار بۇتخانىسى» ياساپ كۆرىدۇ. ئالتۇن ھەل يالاتقان ئوبراز ياكى ھەيكەل تەسەۋۋۇرى ئۇلار ئۈچۈن قوغلىشىپ يۈرگەن ئىستەك. ئۇلار مەغرۇرلۇقنى خالايدۇ، ئۇلارنىڭ مەغرۇرلۇقى ھەقىقىي ئىپتىخار ئەمەس، ئۆز قەلبىدىكى غۇرۇر ئەمەس، بەلكى، «باشقىلارنىڭ بىلمەي قالماستىقى» دىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئۆز مېلىغا، ئۆز ئوبرازىغا ئۆزى داڭ چېلىپ ئۆزى ماختاش ئېلانى جا- كارلاشتىن ئىبارەت.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈ- رۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ئۇيالماسلىق، نومۇس سەزگۈسىدىن مەھرۇم بولۇش — ساختا شۆھرەتنىڭ باش كۆتۈرگەن شەكلى. ئىنسان ئۈچۈن ئەستايىدىل- لىق، چىنلىق ھەممىدىن قىممەتلىك، بولۇپمۇ ئۆيىپىكتىپ شەي- ئىگىلا ئەمەس، يەنە ئۆز سۈيىپىكتىغا بولغان ئەستايىدىللىق، چىن- لىق بىباھا پەزىلەت، ئەستايىدىللىق، چىنلىق ئاساس قىلىنغان ئىپتىخار يوللۇق، ئىجابىي ئىپتىخار بولسا، ئۇنىڭ ئەكسى شەك- لى — ساختا شۆھرەت بولىدۇ. نومۇس — ئۆز - ئۆزىگە چىن مۇئامى- لىدىن تۇغۇلغان ئىقرار ۋە ئىجابىي ئۇياتتىن ئىبارەت.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈ- رۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

نومۇس سەزگۈسىنىڭ بولماسلىقى ۋەجداننىڭ قاتماللىقى، روھىيەت تىنچىنىڭ ئۈزۈلگىنىدۇر. مىللەتنىڭ ھالى بىلەن كارى بولماسلىق، مىللىي مەدەنىيەت يېڭىلىقلىرىنى ئېغىزغا ئېلىشنى

ھار كۆرۈش، باشقىلارنىڭ گۈللىرىنىڭ گۈزەللىكىنى ۋە خۇش پۇرىقىنى ئىنكار قىلىش، كۆز يۇمۇۋېلىش، سۈكۈتتە تۇرۇۋېلىش، ئۇنى قارىلاشقا كاۋاك ماراپ يېتىش، ئۇنىڭغا بوھتان چاپلاشقا ياپراق كېتىش قاتارلىقلار بىزدە كۆپ ئۇچراپ تۇرىدىغان مەنىۋى ئىللەت. بۇ ئىللەت ساقلىنىپ تۇرسا، ئۇنىڭغا قارشى ئىسيان كۆتۈرمىگەن ۋىجدان خۇنۇك «ۋىجدان» دىن ئىبارەت.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

نومۇس—ۋىجداننىڭ ئىقارارى ۋە دەۋىتىدىن بارلىققا كېلىدۇ. خان ئەخلاقىي تونۇش. مۇنداق تونۇشنى يوقاتقان كىشىلا، ئەيمەندەيدىغان، ئۆزىنىڭ مەنىۋى دۇنياسىدىن قورقمايدىغان بولىدۇ. بۇ نومۇستىن مەھرۇملۇق يەنى نومۇسسزلىقنىڭ تۇغۇلغانلىقى. ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ماختانچاقلىق، لاپخورلۇق—ساختا شۆھرەتنىڭ يىرگىنچلىك پائالىيەت ۋاستىسىدىن ئىبارەت. قەدىمكى گىربەك مەسەلچىسى ئې. زوپ «شۆھرەتپەرەس ئۆز رەزىللىكىنى ماختانچاقلىق بىلەن ئىپادىلەپ بېرىدۇ» دەپ توغرا ئېيتقان. ماختانچاقلىق يەنى ئۆزىنى ئۆزى كىشىلەر ئالدىدا ئۆز تىلى بىلەن ئوچۇق - ئاشكارا ماختاش ھەم رەزىللىك، ھەم مەسخىرىلىك ئەھۋال. ئۇنىڭ تەسكەي شەكلى باش. قىلارنى ئۆزىگە نىسبەتەن سۈندۈرۈشتىن ئىبارەت.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ماختانماق، لاپ ئۇرماق قارانىيەت بىلەن يالغانچىلىقنىڭ ساختا شۆھرەت ۋە سۆھبەتسى ئېھتىياجى بىلەن بىرلىشىش شەك-لىدە مەيدانغا كەلگەن. ماختانماق، لاپ ئۇرماق نادانلىق ئاسارىتىدە تۇرۇۋاتقان كىشىلەردىكى يەنە بىر ئېچىنىشلىق زىددىيەتلىك پ-سىخىك كېسەللىك.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ئالدامچىلىق - كازاپلىق — ساختا شۆھرەتنىڭ ئەجەللىك يېرى. «ساختا شۆھرەت» ئىككى زىت ئىبارىدىن — «ساختىلىق» بىلەن «شۆھرەت» تىن تۈزۈلگەنلىكىدىنلا، ئۇنىڭ بىر - بىرىنى كازاپلىق بىلەن ئالداپ تۇرغان قۇرۇلمىسى كۆرۈنۈپ تۇرۇپتۇ. بىر تەرەپتىن «شۆھرەت» لازىم، ئەمما ئۇ يوق. يەنە بىر تەرەپتىن پۇ-چەكلىك مەۋجۇت، ئەمما ئۇ كىشىلەرنىڭ بىزارلىقىنى قوزغايدۇ. قانداق قىلىش لازىم؟ پۇچەكلىكنى شۆھرەتلىك تۈسكە كىرگۈزۈپ، ئۆز كۆڭلىنى بەزلەپ، باشقىلارنىڭ نەزىرىنى ئالداش كېرەك. مانا بۇ «ساختا شۆھرەت» سېھىرگەرلىكىنىڭ قۇرۇلما مەقسىتى، تەركى-بى ۋە تۈزۈلمە شەكلى.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

خۇشامەتچىلىك بىلەن تەھدىت سېلىش ساختا شۆھرەت كاز-زاپلىقىدىكى قوشكېزەك ئىككى ھىيلە. خۇشامەت روھىي قۇللۇق بولسا، تەھدىت روھىي قاراقچىلىق بولۇپ، ئۇنىڭ ھەر ئىككىسى

ئورۇن ئالماشتۇرالايدىغان ھىيلىگەرلىك، ئالدامچىلىقتىن ئىبارەت. روشەنكى، ئالدامچىلىق ساختىلىقنىڭ ماھىيىتى ھېساپلىنىدۇ. ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

شەرمەندە بولماق — ساختا شۆھرەتنىڭ پېشانىسىگە پۈتۈلگەن تەقدىر - ئاقىۋىتى ئىكەنلىكىدە شۈبھە يوق. ساختىلىق پاش بو-لۇشقا، ئاشكارىلىنىشقا مەھكۇم بولغان نىقاب! ئۇ بەربىر يىرتىلىپ، پۇچەكلىكىنى يالىڭاچلاپ، ئاچچىق كۈلكە پەيدا قىلىدۇ. مەڭگۈ بۇزۇلمايدىغان ساختا نىقاب بۇرۇنمۇ بولمىغان، كەلگۈسىدىمۇ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

شەرمەندىلىكتىنمۇ ئۇيالماسلىق، ئۇچىغا چىققان كازاپ ۋە ساختا شۆھرەتچىنىڭ تېخىمۇ زور شەرمەندىلىك يولىغا ماڭغان تەرسا قەلبىنى كۆرسەتسىمۇ، ئۇنىڭ ئاقىۋىتى تېخىمۇ شەرمەندىلىكتىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ساختا شۆھرەت تىرىكلىكتە جامائەتچىلىك ئارىسىدا، ئۆلگەندە ئەرۋاھلار قاتارىدا ھەمىشە قارىلىنىدىغان روھىي ئىللەت. شان - شەرەپ تەنتەنىلىرىدە مۇنداق پەسكەش روھىيەت باش كۆتۈرىدىغان بوشلۇق، ئاياغ باسىدىغان ئورۇن يوق! ئۇنىڭ تازىلىنىشى —

مىللەتنى لا يغزەللىك، مەنمەنلىك، تەييار تاپلىق، ئالدامچىلىق، كاززىلىق، قورقۇنچاقلىق، پەسكەشلىك، سۇيقەستلىك، ساتقىندىلىق ئىللەتلىرىنىڭ چىرىتىشىدىن ساقلاپ، قەيسەر، پىداكار، غۇرۇرلۇق بولۇشتەك روھىي كامالەتكە ئېرىشتۈرۈشىدە شۈبھە بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ھەقىقىي ئىجتىمائىي پاراۋانلىق شۆھرەتكە موھتاج ئەمەس، غېرىب - غۇرۇالىق بولسا مۇنداق شۆھرەتكە نەپرەتلىنىدۇ. شۆھرەت — پۇلنىڭ ئىلكىدىكى نەرسە ئەمەس. تاپقان پۇلنى كۈيىلەپ، يوقاتقان پۇلغا زارلاپ نەزم پۈتۈش ھاماقەتلىك، چۈنكى، ئۇ شۆھرەتلىك تېمىغا سىغمايدۇ. ئەكسى ھالدا بۇ شۆھرەتنى يوقىتىش! بۇ ئۆزلىرىنىڭ چاكنىلىقلىرىنى ئاشكارىلاپ، ئىجتىمائىي ئادەت - قائىدىنى خۇنۇكلەشتۈرىدۇ. تارىخ، قامۇس ۋە تەزكىرىلەر مۇنداق «قەھرىمان» لارغا ئەزەلدىن شۆھرەت سەھىپىسىدىن ئورۇن قالمايدۇرمىغان.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

تەمەخورلۇق — ئاجىز، رەزگى قىياپەتتىكى روھىي دىۋانلىك. قاباھەتلىك ئارزۇ بىلەن ئۇنىڭغا ئېرىشەلمىگەنلىك ئارىسىدىكى بوشلۇقتا «تۇخۇم» تۇغۇپ تۇرغان پەسكەش ئىللەت. ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

تەمەخورلۇق بىر خىل ئاچ كۆزلۈك بولۇپ، ئۇنىڭ مۇقەددەس مەسىمۇ، خاتىمىسىمۇ قۇپقۇرۇقلۇقتىن ئىبارەت. تەمەخورلۇق ئەلە نائەتنى بىلمەيدىغان ئەبەدىي روھىي گادايلىقتۇر.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

خۇشامەتچىلىك—ئاجىز، رەزگى قىياپەتتىكى روھىي تىلەم-چىلىكنىڭ ھىيلىگەر، قۇل - دېدەك شەكلىدىكى ئىپادىسى. خۇ-شامەتچىنىڭ نىيىتى تەمە، پىكىر - خىيالى زوراۋانلىق. ئۇ ئالدىدا ماختاپ، ئارقىدا نامىدىن پايدىلىنىپ ئىش كۆرىدۇ. ئۇ ساداقەت ۋە ساخاۋەت بىلەن نىقابلىنىۋالغان، نىقابى ئېچىلمىغان ساتقىنلىق ياكى خىيانەتكارلىقتۇر.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

خۇشامەت - قۇلچىلىقنى بەجا قىلىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن ئۆزىنىڭ ئىنسانىي غۇرۇرىنى ئۆزى دەپسەندە قىلىدىغان روھىي ئىللەت. ئۇ ئۆز مەقسىتىگە يەتكەندىن كېيىن، بىردىن يەل كىر-گەن شاردەك كۈچلۈك زوراۋانلىققا—باشقىلارنىڭ ئىنسانىي غۇرۇ-رىنى دەپسەندە قىلىشقا يۈزلىنىدۇ.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

ئىككى يۈزلىمىلىك—ئاجىز تىپتىكى روھىي ئىللەتلەر جۈملىسىدىكى ھەم ئالدامچى، ھەم ساتقىن خاراكتېردىكى نامەرد-لىك، جانباقتىلىق بولۇپ، بىلىشنى قالايمىقانلاشتۇرۇپ،

چېقىمچىلىق—تۇرمۇشنىڭ ھەممە ساھەلىرىدە چىنلىق ۋە ئادىللىقتىن چەتلىگەن ھالدا سۆزنى بۇرمىلاپ باشقىلارنىڭ غەزەپ يالقۇنىنى قوزغاشقا قارىتىلغان پىسخىك كېسەللىك. ئۇ زىيان-كەشلىكنىڭ تەركىبىي قىسمى.

ئا. مۇھەممەتتىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

ساتقىنلىق—ئالدى بىلەن ئۆزىنىڭ ئىنسانىي ۋەجدانىنى يوقىتىشتۇر، ئاندىن كېيىن دوستلىرىغا ئاسىيلىق قىلىشتۇر. قىسقىسى، ئىلگىرى ئۆزى نېپ ئالغان دوستلىرىغا، تەلىم ئالغان ئۇستاز ۋە تەربىيىچىلىرىگە بىۋاپالىق قىلىش ئەخلاق نۇقتىسىدىن ساتقىنلىق ھېسابلىنىدۇ. بىلىش كېرەككى، بىۋاپالىق—قېرىنداشلارنى، ئۇستاز - شاگىرتلارنى، دوست - ئاغىنىلەرنى داغدا قالدۇرىدىغان دەھشەتلىك مەنىۋى ئىللەت. نامەردلىك، مەرھەمەتسىزلىك، ئىچى قوتۇرلۇق، پىتنە - پاساتقا سۈكۈت قىلىش، ناھەقلىققە قارشى چىقالماسلىق—ساتقىن روھىيەتنىڭ بىر ئىپادىسى.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «پىيەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

تەمەخورلۇق، خۇشامەتچىلىك، ئىككى يۈزلىمىلىك، چېقىم-چىلىق، ساقىنلىقلار سەلبىي ئىللەتلەر ئارىسىدىكى ئاجىز تەبىئەت بولۇپ، خۇددى «ئورۇق ئەرۋاھ» قا ئوخشايدۇ.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

شۆھرەتپەرەسلىك بىر خىل ھاماقەتلىكتۇر. پەسكەش ۋە ھالماقت كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان پەرىزات—شۆھرەتپەرەسلىك. بىرىنچىدىن، سەمىمىيەتنى يەيدۇ؛ ئىككىنچىدىن، شۆھرەتپەرەس تەمكىنلىكتىن ئايرىلىپ مەمەدان بولىدۇ؛ ئۈچىنچىدىن، كۈلپەت كەلتۈرىدۇ. چوڭ تەلەپ ۋە ئۆزىگە تەمەننا قويۇپ يۈرگەن شۆھرەت-پەرەس ئاخىرىدا داغدا قالىدۇ. دەرۋەقە، ئۆزىگە مۇنار تىكلەش كويىدا بولۇش ئەخمەقلىقنىڭ بىر تۈرى، ئەلۋەتتە.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدىكى بىر چوڭ ئىللەت» تىن

ئىپتىخار تۇيغۇسى بولمىغان قەلبتە نومۇس ئېڭى بولۇشى مۇمكىن ئەمەس. ۋەھالەنكى، نومۇس ئېڭى ھەقىقىي ئىنسانىي ئىپتىخارنىڭ بىرىنچى ئىستىھكامىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدا قايتا ئويلىنىش» تىن

ئار - نومۇس ۋە رىقابەت جاسارىتىدىكى يالقۇن قوزغاتمىغان مېڭىنىڭ قوزغىتىدىغىنى تەنتەكنىڭ تەمەناسى بىلەن قورققاق-نىڭ شۈركۈنۈپ تىترىشىدىن باشقا يەنە نېمە بولسۇن؟! ئا. مۇھەممەتئىمىن: «يىپەك يولىدا قايتا ئويلىنىش» تىن

ھەشەمەتچىلىك ئومۇمەن نامرات جەمئىيەتنىڭ ساختا

دەبدەبىسى سۈپىتىدە ناماياندىدە بولىدۇ.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ھەشەمەتچىلىك بىلەن مېھماندوستلۇق پەرقلىنىدۇ. قىزغىن مېھماندوستلۇق مىللىتىمىزدىكى ئەنئەنىۋى پەزىلەت، ئاقىلانە مەدەنىيلىكنىڭ بىر خىل ئىپادىسى.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش - مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

ھەشەمەتچىلىك تۇرمۇشتىكى كىچىك ئىش ئەمەس. ئۇ تۈر-مۇشنىڭ ھەممە تەرەپلىرىگە، مىللەتنىڭ ھەممە ھۈجەيرىلىرىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاڭ قۇرۇلمىسىدىكى بىر خىل مەرەز — ئىللەت! ئۇ ئىنسان قىممىتىنى دەپسەندە قىلىدىغان، مىللەت قىممىتىنى پۈچەكلەشتۈرىدىغان پىسخىك كېسەللىكتىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئا. مۇھەممەتئىمىن: «روھنى ساغلاملاشتۇرۇش — مىللەتنى گۈللەندۈرۈشنىڭ مۇقەددىمىسى» دىن

مۇلايىملىق ۋە يۇمشاقلىق خەلققە مادار بەرمەكلىك ئۈچۈندۇر، ھەر ئىشقا مۇلايىملىق يار بولسا، ئۇ ئىشنىڭ نەتىجىسىگە ئېرىششنىڭ ئېھتىمالى زور بولىدۇ، قوپاللىق، ئاچچىقلىنىش ھەمراھ بولسا، ۋەيران بولىدۇ.

موللا مۇھەممەد تۆمۈر

كىمكى نام - شۆھرەتكە بېرىلسە، غەمدىن قۇتۇلمايدۇ، ئۆز
زۇڭنى غەمدىن خالاس قىلاي دېسەڭ، نام - شۆھرەتنى تەرك ئەتكەن
ئايازبېك قوشچى

تەكەببۇرلانماق ئۆز قەدرىنى بىلمىگەن ئادەم، تەكەببۇرلۇق
ھەممە تىلدا ئەيىبلەندىغان قىلىق، ئەڭ ياخشى ئادەت كىچىك
پېئىللىقتۇر.

ئەھمەد يۈكەنكى

ئاجىزلىق پەقەرلىق يولغا كىرىپ، فەتا رەسىم - يوسۇنلار
رىنى تۇتساڭ، چوڭ دېڭىزنى سەيىر قىلمايمۇ مۇراد - مەقسىتىڭگە
ئېرىشەلەيسەن.

ئېمىر ھۈسەيىن سەبۇرى

تەۋەززۇ قىلساڭ، مەرتىۋەڭ ئۈستۈن بولىدۇ، تەكەببۇر بول-
ساڭ، ئاخىرى شەرمەندە بولماي قالمايسەن.

تۇردۇش ئاخۇن غەربى

بەزىلەر بەكمۇ كۈلكىلىك كېلىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ ناھايىتى
بىلىملىك ئىكەنلىكىنى ۋە بەلگىلىك مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىش-
كەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايمۇ بولمايدۇ. ئەمما ئۇنداق ئادەملەر
ئۇچرىغانلا ئادەمگە ئۆزلىرىنىڭ نەتىجىلىرىنى كۆز - كۆز قىلىپ
سۆزلەيدۇ ھەتتا ئۆزەڭگە سوقۇشتۇرۇش مەقسىتىدە ئۆزىنىڭ نەت-
جىسىنى ئىلگىرى ئۆتكەنلەرنىڭ نەتىجىلىرى بىلەن سېلىشتۇرۇپ

سۆزلەشكە ئامراق كېلىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ئاخىرىدا باشقىلارنىڭ كۈلكىسىگە قالىدۇ.

لورد چېستېر فېلد (ئەنگىلىيە): «ئەزىمەتلەردىن بول ئوغلۇم» دىن

شۆھرەتپەرەسلىكنى قانائەتلەندۈرەلەيدىغان نەرسە پەقەتلا ساختا ماختاش بىلەن مەدھىيە ئوقۇشتۇر؛ بىراق، بۇلارنىڭ سىزگە ئېلىپ كېلىدىغىنى بالايىئاپەت ۋە بەختسىزلىكتۇر. «ھاياتىڭىزغا تەسىر كۆرسىتىدىغان پەلسەپىۋى مەسەللەر» دىن

بىلىمگە نىيەتلىدىغان قىياپەتكە كىرىۋېلىشقا تايىنىپ ئۆ-زۈمگە ئىناۋەت تىكلەيمەن دەپ ئويلاش ئاقىۋەتتە دائىم دېگۈدەك ئى-ناۋەتنى يەر بىلەن يەكسان قىلىدۇ. «ھاياتىڭىزغا تەسىر كۆرسىتىدىغان پەلسەپىۋى مەسەللەر» دىن

پوچىلىق بىلەن ئۆزىنى كۆرسەتكىلى بولىدۇ، بىراق بۇنىڭ بىلەن ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغىلى بولمايدۇ. كۆپ ھاللاردا ئادەملەر پوچىلىق بىلەن ئىش قىلىدۇ. نەتىجىدە كۆپ ھاللاردا ئۆزىنىڭ ۋاقتى ۋە زېھنىنى ئىسراپ قىلىپ مەغلۇپ بولىدۇ.

«ھاياتىڭىزغا تەسىر كۆرسىتىدىغان پەلسەپىۋى مەسەللەر» دىن

بېشىدىن ئىش ئۆتكەنلەرنىڭ ئۆزىنى ھېچ نەرسىدىن قورق-ماس دەپ ئاتىشى تولىمۇ كۈلكىلىك، بىمەنىلىك، يارىماس ئىللەت. شۇنداق ئىكەن، ئۆزىنى ھېچ نەرسىدىن قورقمايمەن دەۋالغۇچى ئە-سەبىيلەرمۇ بىمەنىدۇر. دۇنيادا بىر ئەسەبىي پوچىنىڭ مېزى

سۆرۈلۈپ قېلىشتەك كۈلكىلىك ئىش يوق! چۈنكى بۇنداق كىشىلەر سۆز ۋە ئىش قىلغاندا ھەرقانچە ئىشەنچ بولۇپ كەتكەن ئەمەللىرىدىمۇ ئازراق ئىمكانىيەت قالدۇرۇشنى ئۇقمايدۇ. بۇنداق ئەسەل بىيلەرنىڭ ئىش بېجىرىشى خۇددى دامكا ئويۇنىنىڭ قاتمال ھالىتىگە چۈشۈپ قالغىنىغا ئوخشايدۇ. ئۇلار كىمنىڭ يەڭگەنلىكى، كىمنىڭ يېڭىلىگەنلىكى ئېنىقلانغانغا قارىماستىن، ئويۇننى داۋاملاشتۇرۇشقا ئىمكان بولمايدىغان ھالەتكە چۈشۈرۈپ قويدۇ. بىز ھەر ۋاقىت پەخەس بولۇشىمىز كېرەك، جاسارەت ھامان قارىغۇلارچە بولىدۇ، چۈنكى ئۇ يوشۇرۇن خەتەر ۋە قىيىنچىلىقنى كۆرەلمەيدۇ. شۇڭا جاسارەت پىكىر يۈرگۈزۈشكە زىيانلىق، ئەمەلىي ئىشلەشكە پايدىلىقتۇر. پىكىر يۈرگۈزگەندە خەتەرنى ئالدىن كۆرۈش كېرەك، لېكىن ئەمەلىي ئىشلەشتە، ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغانلا بولمىسا، خەتەردىن قورقماسلىق كېرەك. شۇڭا جاسارىتى بار، پاراسىتى يوقلار پەقەت ياردەمچىلىككە يارايدۇ، باشلىق بولۇشقا يارمايدۇ. «بىكون كىشىلىك ھايات ھەققىدە» دىن

ئىنسانىيەتنىڭ بىر زالىم پادىشاھى بار، ئۇ بولسىمۇ نادانلىق. ئىنسانلارنىڭ ئوڭشالماس نادانلىقى بارلىق شەيئىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك توسالغۇسىدۇر.

گورىكى

ئىنسانلارنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنى چەكلەپ تۇرىدىغان نەرسە

بۇ دۇنيادىكى نادانلىق.

ئولۇپىر خولمېس

نادانلىق—يورۇقلۇق ۋە ھەقىقەتكە يېتىشتىكى توسالغۇ.
لى داجاۋ

ئەگەر يامانلىقنىڭ سورىقى يەنە بىر دۇنيادا بولىدۇ دېسەك،
ئۇنداقتا نادانلىقنىڭ سورىقى مۇشۇ دۇنيادا بولۇشى كېرەك.
شوپېنگائۇئېر

نەتىجە ئىچىگە يوشۇرۇنغان نادانلىق مەقسەت ئىچىگە يوشۇ-
رۇنغان ئالا نىيەتلىكتىنمۇ پاجىئەلىك، بولىدۇ.

خالفاس

ئادەتتە ئىنسانلارنىڭ تەبىئىتىدە نادانلىق ئەقىل - پاراسەتتىن
كۆپ بولىدۇ.

باكون

ئەگەر ئىنسانلارنىڭ روھى ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلسە، ئۇ
چوقۇم نادانلىق پاتىقىغا پادۇ.

دېلاكروئىس

ئەگەر بىر ئادەمدە ئازراقمۇ نادانلىق بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭدا
نۇرغۇن ناچار نەرسىلەر بار بولغان بولىدۇ.

لامب

ھەر قانچە ئالىجاناب روھتىمۇ ئازدۇر - كۆپتۇر نادانلىق بولىدۇ.

ئارىستوتېل

ئۆگىنىشتىن نەتىجە چىقارالمىغان ئادەم ئۆگەنمىگەنلەردىن - مۇ نادان بولىدۇ.

فرانكلين

قەدىمدىن ھازىرغىچە رەزىللىكنىڭ مەنبەسى نادانلىق بولۇپ كەلگەن.

ھومېر

نادانلىقنىڭ ئاساسلىق خۇسۇسىيىتى ئۆزىنى ئەقىللىق چاغلاشتۇر.

جون درايدېن

ياپسام پىشارمۇ، كۆمسەم پىشارمۇ دەپ يۈرۈش ئەخمەقنىڭ ئىشى.

ت. فۇللېر

ئالدىراقسانلىق نادانلارنىڭ ئاجىزلىقى.

گراسمان

سۈكۈت—ئەخمەقلەرنىڭ ئالاھىدىلىكى.

لابرىيويېر

ناداننىڭ بىردىنلا ئەقىللىق بولۇپ كېتىشى ئادەمنى
ئەجەبلەندۈرىدۇ.

چامفورد

بەخت يولىدا ئەخمەق بولۇۋېلىش بەختسىزلىك يولىدا ئەخمەق
بولۇۋالغاندىن ئەلا، كۆرۈمسىز ئۇسسۇل قوپال يول ماڭغاندىن ئەلا.
نېتىزى

نادانلار ئۇزۇن ياشاشنى خالايدۇ، لېكىن تۇرمۇشنىڭ خۇشال-
لىقىدىن بەھرىلىنەلمەيدۇ.

دېموكرىت

ناداننىڭ ئۆزىنى جازالاشتىكى بىردىنبىر يولى تەركىدۇنيا-
لىقتا ياشاش.

سانتايانا

ناداننى دوست تۇتساڭ، بېشىڭغا كۈلپەت ياغار.

49

خالفاكس

بىر ئادەمنىڭ نادانلىقى يەنە بىر ئادەمگە مەغرۇرلۇق ئېلىپ
كېلىدۇ.

باكون

مۈكەممەل ئەقىل ئىگىسى بولمىدى دېيىش ئۆتۈپ كەتتى.
ئادانلىق.

ئەقىللىق ئادەم تىرىشچان كېلىدۇ. ئادان ئادەم باشقىلارغا يۆ-
لىنىۋالىدۇ.

چېخوف

ئەقىل ئىگىلىرى ئىچىدە، ئەڭ ئەقىللىقلىرى ئۆزىنىڭ بى-
لىدىغانلىرىنى ئەڭ ئاز دەپ بىلىدۇ؛ ئادانلار ئىچىدە، ئەڭ ئادانلىرى
ئۆزىنىڭ بىلىدىغانلىرىنى ئەڭ كۆپ دەپ بىلىدۇ.

گېۋارا

ئادانلار نەچچە ئەسىرلەر ئىلگىرى ئەقىل جاۋاب بېرىپ بولغان
سوئاللارنىلا سوراپ يۈرىدۇ.

گيوتى

ئادانلار بەختنى يىراقتىن ئىزدەيدۇ، ئەقىللىقلار بەختنى ئۆز
ئايىغى ئاستىدا پەرۋىش قىلىدۇ.

ئوپېنخېمېر

ئادانلىق كۆپ ھاللاردا كىشىلەرنى بەخت قوينىدىن ئازاب دې-
ئىزىغا تاشلايدۇ؛ ئادانلار كۆپ ھاللاردا ئۆز ئەقىل - پاراسىتى بىلەن
قىيىن ئۆتكەللەردىن ئامان ئۆتۈپ، داغدام يولغا چىقىدۇ.

بوككاچچىئو

نادانلارنىڭ كەينىدىن خېيىمخەتەر ئەگىپلا يۈرىدۇ، ئەقىل
ئىگىلىرى بولسا ھەر خىل خىرىسلارنى توسۇپ قالالايدۇ.

سېنىكا

ناداننىڭ ئەقىللىقى بولغۇچە، ئەقىللىقنىڭ نادىنى بول.
شېكسپىر

ئەقىللىقنىڭ نادانغا يۆلىنىۋېلىشى ناداننىڭ ئەقىللىققە يۆ-
لىنىۋېلىشىدىن ياخشى.

كوللىنس

ئەقىللىقلەر نادانلارنىڭ پىكىرلىرىنى ياراتمايدۇ، لېكىن يە-
نىلا ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشكەنلىكىدىن پەخىرلىنىدۇ، بۇ
ئۆز - ئۆزىگە بولغان خۇشامەتچىلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان بىر خىل
زىددىيەت.

خالفاكس

نادانلارنىڭ ئەخمەقلىقى كۆپ ھاللاردا ئەقىل ئىگىلىرىگە بى-
لەي بولىدۇ.

شېكسپىر

51

نادانغا جەننەت بىلىنگىنى ئاقىلغا دوزاخ بىلىنىدۇ.

ت. فۇللېر

ئالىم زالىمنىڭ قىلىچىنى سۇندۇرالايدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن

ئالىم بىلگىنىنى ئېيتار،
ئەخمەق يېگىنىنى (ئېيتار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئادەمنىڭ ساددىسىدىن ئېشەكنىڭ مادىسى ياخشى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئات ئېشەكنىڭ خۇيىنى ئالار،
ئېشەك ئاتنىڭ خۇيىنى ئالماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاللا قولى ئۆزىنى ماختار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالىم بولساڭ، ئالەمنى بىلەرسەن،
زالىم بولساڭ، زارلىنىپ ئۆلەرسەن.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىل ئۆز ئىشىغا تايىنار،
ئەخمەق خىيالغا (تايىنار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىلغا ئىشارەت،
نادانغا جۇۋالدۇرۇز.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
(ئاقىلغا ئىشارەت،
نادانغا كالتەك).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالىمدىن ئات قالور،

ناداندىن داد (قالۇر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاقىل ئۆزىدىن كۆرەر،

نادان كىشىدىن (كۆرەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاسمان ئۆرۈلسە، تېگىدە مانتا يەپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئالتۇنغا دەسەپ تۇخۇم ئوغرىلاپتۇ،

ئېگەرنى دەسەپ توقۇم (ئوغرىلاپتۇ).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاقىلغا بىر سۆز كۆپايە.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاتالماسنىڭ ئوقى ئالتە غۇلاچ كېلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئادەمنىڭ جېنى چىقسا،

گالۋاڭنىڭ كۈلكىسى قىستار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاختامىلىقتىن چالما تاپالماپتۇ،

غىلاڭ سايدىن تاش (تاپالماپتۇ).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئالتۇن يەردىن چىقار،

ھېكمەت ئەلدىن (چىقار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

ئاقىللاردىن ھۆرمەت يانار،
نادانلاردىن كۈلپەت (يانار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالمىسىز ئالەم تەتۈر چۆرگىلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالىمنىڭ خېتى ئۆلمەس،
باتۇرنىڭ ئېتى (ئۆلمەس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئايدا ئېتىلغان ئارسلان ئايىغىنى سۇندۇرار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاتالمىغان ئەر ئېتىدىن كۆرەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالتۇننى كۆرسە پەرىشتىمۇ يولدىن ئازار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئالتۇن ياتىدۇ سايدا،
تونۇمسا نېمە پايدا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىلنى ئاقىل بىلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىل—يۇرتنىڭ ئاغىسى،
ئۇستا—يۇرتنىڭ چاكىرى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىل ئويلىماي ئىش قىلماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئاقىلىنىڭ سۆزى ئۆمرى ئۆتكۈچە،
ناداننىڭ سۆزى ئىشكىتىن چىققۇچە.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىل ھاراق ئىچسە، بولۇر قارا،
نادان ھاراق ئىچسە، بولۇر بالا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئاتنىڭ ئىلمى بىلەن بىلگە بولغىلى بولماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئاشقان - تاشقان بارات تازنىڭ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئاقىل ياققان چىراغنى ئەخمەق ئۆچۈرەلمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئەخمەق ئۆتۈكنى ياغلار،
ئۆتۈكى كۆتىنى (ياغلار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئەخمەق لاتىسىنى ماختار،
ئەقىللىق ئاتىسىنى (ماختار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن
ئەخمەققە توقماق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن

ئەر يېڭىلىپ قولغا چۈشەر،
قۇش يېڭىلىپ تورغا (چۈشەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» دىن

ئەخمەق ئاغرىغاننى بىلمەس،

كوسا قېرىغاننى (بىلمەس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئەقىللىققا گەپ قىلساڭ ئاڭلىدى، بىلدى،

ئەقىلسىزگە گەپ قىلساڭ ئاڭلىدى، كۈلدى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئەقىللىق ئادەم پايدىسىز گەپ قىلماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئەخمەقنى ئىشلىتىپ ئەقىل تاپ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئەقىللىقنىڭ قولى نەپسىڭنىڭ تىزگىنىنى تۇتىدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئەقىللىق ئۆزىنى ئەيىبلەر،

نادان دوستىنى (ئەيىبلەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

باي بولاي دېسەڭ ئاجىزنى بۇلا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بېشى قىچىشسا، تاپىنىنى تاتلاپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بېلىق تورغا ئۆز ئەركى بىلەن چۈشەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بىر تۈلكە يەتتە بۆرىنى يېتەكلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بىرنى ئۈچ كۆردۈم،
ئۇخلىماي چۈش (كۆردۈم).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بىئەقلىگە مەنسەپ بەرسە ئېشەكنى قوشقا قېتىپ،
بۇقنى ئۇسسۇلغا سالار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بىلىملىك ئادەم ئويلاپ تاپار،
بىلىمسىز ئادەم كوچىلاپ (تاپار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بىلىمسىز سۆزلەر،
بىلىملىك ئىشلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بىلىملىك كىشى ئوقلانغان مىلتىق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بىرى بار ئونغا بەرگۈسىز،
ئونى بار بىرگە ئالغۇسىز.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بۆرە ھۇۋلاپ ئۆزىنى ئاشكارىلار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بۆك ئال دېسە، باش كېسىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
بۇقىدىن سۈت چىقماس،
ئەخمەقتىن ئۈگۈت (چىقماس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

بۈركۈت ئۇۋىسى ئەتراپىدا ئوۋ قىلماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بۇرغىغا سۇ كىرمەپتۇ،

بېشىغا ئەقىل (كىرمەپتۇ).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

بوياقچىنى بويلاقچى دەپ قويسا، ساقىلىنى بويلاپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پاراسەتسىز پالاكەتكە يولۇقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پالۋان ئىتنى گالۋاڭ ئىت تالار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پاكار ئەخمەق ئۆزىنى بالا دەر،

ئېگىز ئەخمەق ئۆزىنى ئاكا (دەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پەتىسى يوق چېلىشقاڭنىڭ دۇمبىسى يەرگە تېگەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پەمى بار قەنت يەر،

پەمى يوق غەم (يەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پېلەككە ئالدىنساڭ، خەمەكسىز قالسىەن.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

پىشۇرۇپ بېرەي دېسە، خام يەپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

تازنى «بېگىمماقال - تەمسىللىرى» دىن دېگەن نادان، پاخ-
شەكنى «خېنىمماقال - تەمسىللىرى» دىن دەيدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تاغدىكى كېيىككە پۇت كۆتۈرۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تادان غېمىنى ئۆزى قىلار،
ناداننىڭ غېمىنى خۇدايىم (قىلار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تادان ئوچاققا قارار،
نادان قازانغا (قارار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تادان قىرىپ يەر،
نادان تېپىپ (يەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تاي باشلىغان يىلقا جۈدىمەي قالماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تىرىك بولۇپ ساندا يوق،
ئۆلۈك بولۇپ گۆردە (يوق).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تىرىكتىن ئۆلۈك چىقار،
ئۆلۈكتىن تىرىك (چىقار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تىرىك نادان—ئۆلۈك،

ئۆلۈك ئالم — تىرىك.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۆگە مىنىپ توشقان تۇتۇپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۈرۈككە بىر توقماق،
موللامغا ئون (توقماق).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۈيدىن كېيىن ناغرا چېلىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
توخۇ توڭلىغانسېرى دەرەخنىڭ ئۇچىغا چىقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۆگە مىنىپ تۆگە ئىزدەپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۈگمىنى كۆرۈپ تۈگىنى كۆرمەيدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
توخۇنى كۆلچەككە ھەيدەپتۇ،

ئۆردەكنى قونداققا (ھەيدەپتۇ).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
توغراق ئوتۇننى ياراتماي،

چاۋار تەرگەن باراتباي.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۆگە قېرىغىنىنى بىلمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

تۇرغان تامغا ئۈسۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۇغۇلمىغان موزايغا قوزۇق قېقىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۇغۇلمىغان تايىنى يېغىر قىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تۈنۈگۈن دەرەخ تىكىپ، بۈگۈن سايىداپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
توخۇنى ئۆلتۈرمىگۈچە، يولۋاسنى قورقۇتقىلى بولماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تەلۋىنىڭ تۆرەم بىلەن نېمە ئىشى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
تەخەي ئۈستىگە توقۇم چىقمىغۇچە، ئۆزىنى تۈلپار ھېسابلار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
جاھىللىق—جان ئازابى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
جىمىغۇر ئادەم تەدبىرلىك بولۇر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

جىم تۇرسا بوش دەيسەن،

يېقىن تۇرسا پوش (دەيسەن).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

چاشقان تۆشۈككە پاتىمسا،

قۇيرۇقىغا غەلۋىر باغلاپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

چىشى يوق كۆپ چاينار،
ئەقلى يوق كۆپ قاينار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
چالما دەپ تاشلىۋەتكەننى ئالما دەپ ئالغۇچى چىقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
چەرچەندە ئېشەك ئۆلتۈرۈپتۇ دېسە،
ئۆپكەسنى مەن قۇيغان دەپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
چىقىمىغان ساقالنى يۇلۇپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
چوڭ بولۇپ ئېشەك بېشى تۇتمىغان.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
چۈمۈلىگە قانات چىققىنى—ئۆلۈمى يېقىنلاشقىنى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
خۇرجۇننىڭ ئالدىنى كۆرۈپ كەينىنى كۆرمەپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دانا يىراقنى كۆزلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دانا كىشى پىكىر قىلار،
نادان كىشى زىكىر (قىلار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دانا قەدرىنى نادان بىلمەس،
ئاغرىق قەدرىنى ساق (بىلمەس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

دانا ئۆزىنى ئەيىبلەر،
نادان ئۆزىگىنى (ئەيىبلەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دوزاخقا ئۆگەنگەن كىشى جەننەتكە كۆنەلمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دىمىغى ئۈستۈن دالىدا ئۆلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
دىتى يوق نۆكەردىن تادان ئايال ياخشى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
زېرەكنىڭ گېپى بىر، تەدبىرى مەڭ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ساراڭنى ياخشى ئوڭلار،
ناداننى ياخشى (ئوڭلار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ساراڭغا شوتا بەرسەڭ ئاسمانغا چىقىمەن دەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ساختىپەز ناداننى تاپار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
سەن كۈل دېگەننى باشقىلار گۈل دەپ ئالار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
سۈنى كۆرمەي ئۆتۈك ساپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
غاپىلىنىڭ ھاياتى ئۇيقۇ بىلەن خىيال.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

غالجىر خۇدانى بىلمەس،
ئىت ھارامنى (بىلمەس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
غۇنان گېلىغىچە سۇ كېچىپ ئۆتۈپتۇ،
ئاختامىدا يەرنى كولاپ سۇ ئېچىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قاغا قارلىغاچنىڭ قارىلىقىدىن كۈلەرمىش.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قاپاقنى تۆرگە چىقارساڭ، ئەۋرەزگە يۇمىلار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قايماققا ئامراق، كالىغا ئۆچ،
خوتۇنغا ئامراق، بالىغا ئۆچ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قايماق ئىچكەن مۈشۈكنىڭ يۈزى تۆۋەن.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قاغىنىڭ مېڭىشىنى دورايىمەن دەپ، كەكلىكنىڭ چاترىقى
يېرىلىپ كېتىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قاشاڭ ئۆردەك بۇرۇن ئۇچار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قارا ئۈينى ئۈرۈپ، ئالا ئۈينى چۆچۈتۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
قولدىن ئىش كەلمىگەن ئامبالغا قالپاق تىكەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

قۇشنى يەم بىلەن ئۆگەت،
ئادەمنى پەم بىلەن (ئۆگەت).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
قۇلنىنى كېسىپ قوڭىنى ياماپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
قىلمايدىغان گېپى يوق،
چالمايدىغان دېپى يوق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
قىرچىنتالنىڭ ئېگىلىگىنى - سۇنغىنى،
ناداننىڭ ئۇيالىغىنى ئۆلگىنى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كامىلىنى كامىڭ بىلەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كالا ھارۋىسىدا توشقان تۇتۇپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كۈچىدىن دەككە يېگەن ئەخمەق، ئۆچىنى خوتۇندىن ئالار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كۈچىدا يىتكەن ئېشەكنى قازناقتىكى مەستۇرىدىن سورايتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كۆتۈرۈشنى بىلسە تاغمو يېنىك.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن
كۆپ ئويلانساڭ توغرا يول تېپىلار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمىنلەش» دىن

كۈن كۆرمىگەن كۈن كۆرسە كۈندۈزى چىداخ ياقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

كىشىنى بىلگەن ئاقىل،

ئۆزىنى بىلگەن دانا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

كىشىنىڭ چىرىغىنى ئۆچۈرمىەن دەپ، ساقىلىنى

كۆيدۈرۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

گەپ قىلساڭ ۋالاقلايسەن دەيدۇ،

ئىش قىلساڭ پالاقلايسەن دەيدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ماختانچاق بىلىمسىزنى دوست تۇتار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ماختانچاق ئىش بۇزار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ماختانچاق بىكار چىغا ئويۇنچۇق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

مالسىزلىقتىن ئاڭسىزلىق يامان.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ماڭالماس ئېتىمدىن كۆرەر،

يازالماس خېتىمدىن (كۆرەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

موللىۋاي تىككەن توقۇمنىڭ ئالدى - كەينىنىڭ پەرقى يوق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

موزاي ئانىسىنى تونۇماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

موللا كىشى ئالىم بولۇر،

پادىشاھ زالىم (بولۇر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

مۇزغا داراڭغا ئاتقاندا،

ھۆل تامغا ئېشەك تەپكەندەك.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادان ھودۇقسا ئەقلى دۈمبىسىگە چىقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادانلىق—قاراڭغۇلۇقتىن يامان.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ناداننىڭ بەختى بىردەملىك،

خاپىلىقى داۋاملىق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ناداننىڭ ئوبىدىنى كالا،

ئەسكىسى توڭگۇز.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادان سۆيگەننى بىلمەس،

ئەخمەق كۆيگەننى (بىلمەس).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادانلىق نامراتلىقنى چىللار،

ھۈرۈنلۈك مۇشەققەتنى (چىللار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادان بىلەن قەدرىگە يەتمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ناداننىڭ ئەيىبىنى ئاقىل تۈزەر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادانغا ئېيتقان ئىست سۆزۈم،

ئۆلۈككە يىغىلغان ئىست كۆزۈم.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادان يۇرتتا موللا تولا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نادان بىلەن تەڭ بولساڭ ئېتەك - چۆرەڭ پوق بولۇر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ناداننى تۈرگە تەكلىپ قىلساڭ، چورۇق بىلەن چىقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

نوغۇچ بىلەن ئوت پۈۋەلسە يەل ماڭماس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ھاڭۋاقتى ئاغزىدىكىنى ئالدۇرار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ھارغان ئات دۆڭگە چاپار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ھاماقەتنى ھاي دېمەڭلار، ھارغاندا توختايدۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ھاماقەتنىڭ بۇرنى ساختىپەزنىڭ قارمىقىدا.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ھۆكۈم سۈرسە نادانلىق،
داناغا يوق ئامانلىق.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئوتنى يەرگە تاشلىماي، ئۇنى ئۆزىگە تارتىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئورۇقنى بىلمىگەن ئۇي تەلۋە.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆتۈكنىڭ تېشىدىن قاشلاپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆچكە تۇغالمايۋېتىپ قويغا ئانا بويىتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆچكە چىگىت بېرىپ قۇيرۇقنى تۈتۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆزىنىڭ سايىسىگە ئۆزى مۇشت ئېتىپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆزىنى ماختىغان بىرىنچى ئەخمەق،

خوتۇنىنى ماختىغان ئىككىنچى (ئەخمەق).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆزىنى بىلمىگەن ئۆزىگىنى بىلمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆزىنى سورىغان يۇرت سورار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ئۆزىدىن كۈلگەن خەقتىن كۈلمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئۆزىنىڭ نادانلىقىنى بىلگەن ئەخمەق ئەمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئۆزىدىن كۈلگەن ئەخمەق ئەمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئۆرۈك ئۆرۈكنى كۆرسە ئالا بولۇر،

تۈرۈك موللىنى كۆرسە جىم بولۇر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئېشەكنى ئۇرۇپ، خوتۇنىنى چۆچۈتۈپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئېشەكنى ئۆلتۈرۈپ، خوتۇنىنى قورقۇتۇپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئېلىپنى چوماق دەيدۇ،

نۆلىنى تۇماق (دەيدۇ).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئېگىز ئوقۇرغا بويى يەتمەي، ئېڭىكى يېغىر بوپتۇ.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئىشتانسىزغا ئاغ زايا،

ئەقىلسىزغا جان (زايا).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

ئىنەكنى تۇغدۇرۇپ سۈتىنى ئال،

ناداننى ئىشلىتىپ كۈچىنى (ئال).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن

—ئىشنىڭ نېمە؟

—تىكىپ - سۆكۈش.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ياخشى نىيەت دىتتىن چىقار،
يامان نىيەت دۆتتىن (چىقار).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
ياماننى ياخشى قىلىش دانانىڭ ئىشى،
ياخشىنى يامان قىلىش ناداننىڭ ئىشى.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يامان ئوغرى پاخال ئوغرىلار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يالغانچىنى سۆزىدىن بىل،
سۆزىدىن بىلمەسەڭ كۆزىدىن بىل.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يول بىلمەسكە يول تار كېلەر،
ئۇسسۇل بىلمەسكە سورۇن (تار كېلەر).

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يولنى بىلسەڭ سۈمۈ ئۆگزىگە چىقار.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يۈگەنسز ئاتنى پالۋان مىنمەس.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يەتتە ئۇرۇقىنى تونۇمىغان ئۆي—تەلۋە.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى» دىن
يەتتە ئۇرۇقىنى تونۇمىغان—قۇلدۇر،

يەتتە ئۇرۇقنى تونۇمىغان—يېتىمدۇر.

«ئۇيغۇر خەلق ماقال - ئەسەرلىرى» دىيىل

ئەگەر ئىككىمىز ئەتە غەزەپلىنىپ، ئون نەچچە يىل ھەتتا ئۆلگۈچە ئازابلىنىشنى خالىساق، بىزنىڭ بۇنداق قىلىشنىڭ ئۈمىد بىلىقىمىغا بولغان ئىشەنچىمىز ھەرقانچە يوللۇق بولغان تەقدىردىمۇ، بۇنىڭغا پەقەت ئادەم چاقىدىغان كىچىككىنە تەنقىد بولسلا كۇپايە قىلىدۇ.

كىشىلەر بىلەن ئالاقە قىلغاندا، ئەقىللىق ھايۋان بىلەن ئە- مەس، بەلكى ھېسسىياتچان ھايۋان بىلەن، خۇراپىي قاراشتىكى تىكەن يۇڭلۇق ھايۋان بىلەن، ھەتتا تولىمۇ تەكەببۇر، ئابىرۇپەرەس ھايۋان بىلەن ئالاقە قىلىدىغانلىقىمىزنى ئەستە تۇتۇشىمىز لازىم. دالى كارنىڭ ئەسەرلىرىدىن

ئەڭ زور دەرىجىدە تەكەببۇرلۇق قىلىشمۇ، ئەڭ زور دەرىجىدە ئۆزىنى كۆزگە ئىلماسلىقمۇ، روھىنىڭ ئەڭ ئاجىزلىقىنى كۆر- سىتىدۇ.

سىپنورا

ھۇرۇنلۇق گۇمانخورلۇق ۋە تەشۋىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ھەرىكەتتىن ئىشەنچ ۋە جاسارەت كېلىپ چىقىدۇ. تەشۋىشنى تۈ- گىتىمەن دېسەڭ، ئۆيدە ئولتۇرۇپ ئۇنى ئويلاۋەرمەي، تالغا چىقىپ پايپىتەك بول.

دالى كارنىڭ ئەسەرلىرىدىن

ھۇرۇنلۇق دېمەك—ھالاك بولۇش دېمەكتۇر، ئالدىراشلىق،

خۇشاللىق دېمەكتۇر، بىكارچىلىق، چۈشكۈنلۈك، زۇلمەت ئىچىدە
ھوشنى يوقىتىش دېمەكتۇر.

دېفئۇي

ئۆزىنىڭ بىلىمسىزلىكىنى بىلمەسلىك قوش ھەسسەلىك
نادانلىقتۇر.

پلاتون

ھەقىقىي تەربىيە كۆرگەن كىشىلەردىن بولۇش ئۈچۈن، كەڭ
بىلىم، تەپەككۈر قىلىش ئادىتى ۋە ئالىيجاناب مەجەزىدىن ئىبارەت
ئۈچ پەزىلەتنى ھازىرلاش لازىم. بىلىملىك بولمىسا نادان بولىدۇ؛
پىكىر قىلىشقا ئادەتلەنمىسە قارام ۋە دۆت بولىدۇ؛ ئالىيجاناب مە-
جەز بولمىسا پەسكەش بولىدۇ.

چېرىنشېۋسكىي

ئېيتماقچىمەنكى، ئەڭ زور خاتالىق نادانلىق ۋە سەزگۈ بول-
ماسلىقتۇر.

توماس كارلىي

ھاياتلىقتىكى ئەڭ مۇھىم ئىش—ئۆز ھاسىلاتىدىن پايدىلان-
ماسلىق، ئەخمەقلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلىدۇ. ھەقىقىي ئەڭ
مۇھىم ئىش—مەغلۇبىيەتتىن نەپ ئېلىش، بۇنىڭ ئۈچۈن ئە-
قىل - پاراسەت كېرەك، بەلكى بۇ ئەقىللىقلار بىلەن نادانلارنىڭ
پەرقىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىۋاتىدۇ.

ۋىليام بولتو

ۋاقتىنىڭ ھەقىقىي قىممىتىنى چۈشىنىش لازىم. ئۇنىڭدىن كى ھەر بىر دەقىقىنى قولغا كەلتۈرۈش، ئۇنى قولدىن بەرمەسلىك ۋە ئۇنىڭدىن بەھرىمەن بولۇش لازىم. بىكار تەلەپ، نادان، ھۈرۈنلاردىن بولماڭ، ئىشنى كەينىگە سوزماڭ. بۈگۈن قىلىۋەتكىلى بولىدىغان ئىشنى ھەرگىز ئەتىگە قالدۇرماڭ.

چېستېر فېلد كىراملىرى

مەڭگۈ نادانلىقتا قېلىشنىڭ مەخپىي رېتسىپى ئىنتايىن ئاددىي ۋە ئۈنۈملۈك بولىدۇ: ئۇ بولسىمۇ ئۆز پىكرىدىن مەمنۇن بولۇش ھەمدە ئۆزىنىڭ بىلىمىدىن قانائەتلىنىش.

ئېلىبېرت ھۇبارد

شەخسىيەتچىلىك—ئۆزى ئارزۇ قىلغان ئۇسۇل بويىچە ياشاش ئەمەس، بەلكى باشقىلاردىن ئۆزى ئارزۇ قىلغان ئۇسۇل بويىچە ياشاشنى تەلەپ قىلغانلىق. شەخسىيەتچىلىك قىلماسلىق—باشقىلارنىڭ تۇرمۇشىنى پاراكەندە قىلماسلىق، باشقىلارنىڭ ئىشىغا ئارىلاشماسلىق. شەخسىيەتچىلىك ھامان ئۆز ئەتراپىدا مۇتلەق بىر-دەك شەكىل پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنىدۇ. شەخسىيەتچىلىك قىلمايدىغانلار چەكسىز ئۆزگىرىپ تۇرىدىغان شەكىلنىڭ بىر خىل خۇشاللىق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، شۇڭا ئۇلارنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلارغا سۈكۈت قىلىدۇ، ئۇلارنى ياخشى كۆرىدۇ.

ئوسكار ۋىلدې

كېيىننىڭ لىباسىن يەشكىل ئۈستۈڭدىن،
بىر كۈنى زار - خار، ھەيران قىلمىسۇن!

مۇئەممەد ھۈسەيىن

تەكەببۇرلۇق ۋە مەغرۇرلۇقتىن يىراق بول، تەكەببۇرلۇق
كىشىنى ئەل ئارىسىدا خار، بىقەدرۇ بىئېتىبار قىلىدۇ.
مۇھەممەد ھۈسەيىن

ھەي ئوغۇل، ھەركىمدە ئۈشبۇ تۆت بولۇر،
كۆڭۈلسىز—ناخۇش باشقا تۆت تۇغۇلۇر.
كىمكى مەنمەنچى، ئاخىر رەسۋا بولۇر،
سىر غەزەپ دائىم پۇشايماندىن ئۆلۈر.
ھەم تەكەببۇرنىڭ كۆپىيۈر دۈشمىنى،
سارغىيۇر خارلىق تۈپەيلى بۇ تېنى.
چۈنكى خارلىق كىمدە پەيدا بولۇر،
شۈملۈقمىدىن ئەل ئارا رەسۋا بولۇر.
يۇتمىسا گەر ئاچچىقتىن ئىچىگە كىشى،
دائىما پۇشمان يېمەكتۇر تەشۋىشى.
كېيىردىن ئېگىز بولسا كىمنىڭ خورىكى،
دۈشمەنگە ئايلىنىۇر ھەممە دوستلىرى!

فەرىدەدىن ئەتتار

تەكەببۇرغا سالام بەرمە، چۈنكى سالامغا جاۋاب قايتۇرۇش

ئۇنىڭغا ئېغىر كېلىدۇ. ئۇنىڭ جاۋاب قايتۇرۇشىنى ساقا ئېغىر كېلىدۇ.

تەكەببۇرلۇقتىن ئاپەت تۇغۇلۇر.

«ئانلار سۆزلىرى» دىن

كۆرۈش قۇۋۋىتى كۆڭلىدە بولغان كىشىگە شادلىقلار بولسۇن!

مەنەنچى بولما، مەنەنچى بەسەر^① سىز بولۇر،

ھۈنەرلىك بول، مەنەنچى ھۈنەرسىز بولۇر.

دانانىڭ ئاغزىدىن چىققان سۆزدۈر كان،

ئاسمانۇ يەردىن ھەم بۈيۈك بىگۇمان!

مۇھەممەد زېھنى

مەنەنلىك ئىنسانغا زاۋاللىق كەلتۈرىدۇ. كىمكى مەنەنچى

بولسا خەلق نەزىرىدىن قالىدۇ. ھەي ئەزىزىم، ئەگەر سەن ئىنسان

بولاي دېسەڭ مەنەنچى بولما، ئۇنداق بولمىسا سەن ئۆز جېنىڭنى

خەتەرگە تاشلىغان بولمىسەن، مۇبادا سەن ئۇلۇغلۇقنى خالىساڭ

كەمتەرلىك يولىنى تۇت! شېئىر:

ئۆزىنى پەست ئالدىۇ ئۆسۈپ چىقتى دان،

قومۇش باش كۆتۈرۈپ ئېزىلدى گىريان!

مۇھەممەت جەۋھەر زەھىندار

ئىنسان ئۆزىنى باشقىلاردىن ئۈستۈن دەپ بىلمەسلىكى، ئۆ-

زىنى ئەقىللىق، ئۆزگىلەرنى ئەقىلسىز دەپ خىيال قىلماسلىقى،

ھەرقانداق ياخشى ئىشنى ئۆزىگە لايىق ۋە ئۆزگىلەرگە نالايىق دەپ ھېسابلىماسلىقى زۆرۈر. ئەگەر، يۇقىرىدا ئېيتىلغانلارغا يول قويايلى، دېمەك بۇ مەنەئىلىكتۇر. مەنەنچى ئادەم ئۆزىنىڭ كەمچىللىكلىرىنى كۆرمەيدۇ، كۆرسىمۇ ئۇنى كەمچىللىك دەپ سانمايدۇ ياكى تەن ئالغۇسى كەلمەيدۇ. باشقىلارنىڭ بىرەر - يېرىم كەمچىللىكىنى كۆرۈپ قالىدۇ، بولدى، شاۋ - شۇۋ كۆتۈرۈشكە ئۇرۇنىدۇ. خەيالىدىن ئەل - ھەسەنى

بېيىت:

ياخشىلار ئەيىبىدىن كۆز يۇمغىل ھەر ئان،
ھەسەت كۆزى بىلەن باقمىغىل زىيان.
ئۆز ئەيىبىڭنى كۆرمەككە يۈز مەرتە كۆز ئاچ،
ئۆزىڭگە بىر قېتىم ھەم كۆز ئېچىشتىن قاچ!
مۇھەممەد ھۈسەين.

مەنەنچى ئادەملەر ئۆزلىرى سەزمىگەن ھالدا باشقىلارنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايدۇ ۋە مەنەئىلىكنىڭ ئېغىر زىيانلىرىغا دۇچار بولۇشىدۇ. مەنەئىلىك ۋۇجۇدىغا سىڭىپ كەتكەن كىشىنىڭ تۈزەلمىكى قىيىن. چۈنكى، مەنەنچى ئۆز ئەيىبىنى سەزمەيدۇ، سەزىمىمۇ، تەن ئالغۇسى كەلمەيدۇ. مەنەنچى كىشىگە نەسىھەت قىلىنسىمۇ، نەسىھەتنى قوبۇل قىلمىسا، مەنەئىلىكنى ئۆزگەرتىشكە ھەرىكەت قىلمىسا، دېمەك ئۇنىڭدىن يىراق يۈرۈش، بەلكى مۇناسىۋەتنى ئۈزۈش ۋە ئۆلپەتچىلىكتىن قېچىش لازىم. خەيالىدىن ئەل - ھەسەنى

ھېكمەت ھەرقانداق كىشىگە مەنستىمەسلىك نەرسى بىلەن قارىما، ھەتتا، ھەربىر ئاجىز چۈمۈلگىمۇ ھاقارەت كۆرى بىلەن باقما. ئېھتىمال ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى ئايانچىلىق بولسىمۇ، ۋۇجۇدى ئادىمىيلىك خىسلىتى بىلەن لىپمۈلىقتۇر. شېئىر:

چوڭ - كىچىكلەر بۇ يولدا بىر - بىرىگە موھتاجدۇر،
بەزەن ئۆمۈچۈك ئىشى پىنھان تۇتار ئادەمنى!

مۇھەممەد جەۋھەر زەمىندار

ئەگەر بىر كىمنى تەنقىدلىسەڭ، تەنقىدنىڭ تەسىر قىلمىسا ياكى بىرىنى ماختىساڭ، ماختىشنىڭ ئۇنى توغرا يولغا باشلىمىسا، بىلگىنكى، ئۇنداق ئادەم تاش ياكى تام بىلەن ئوخشاش دېمەكتۇر. «فەۋكەھۇل جۇلەسا» دىن

ھېكايەت بىر كۈنى ئوق بىلەن ياي بىللە بولۇپ قېلىشقان چاغدا، ئوق يايغا قاراپ دېدى:

— ھەي ياي، مەن تۈز - توغرىلىقىم تۈپەيلى توغرا يولغا يۈرۈپ ئابرۇي تاپتىم. ھەتتا ئاسماندا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان قۇشلارنىمۇ يەرگە چۈشۈرۈشكە كۈچۈم يېتىدۇ. سەن بولساڭ ئەگرىسەن، مېنىڭ بىلەن تەڭلىشمەن دەپ ئويلىما، مېنىڭ ئالدىمدا لاپ ئورما! مېنىڭ توغرامدا بىر شائىرنىڭ ئاجايىپ مىسرا ئېيتقانلىقىنى ئاڭلىمىدىڭمۇ:

ئەگرى بولما خۇددى ياي كەبى،
توغرىلىقنى ئۆگەنگەن ئوقتىن!

ياي دەدى:

— ھەي ئوق، قاشتەك ئەگرىلىكىم بولمىسا، سېنىڭ قەدىرىڭ
بىر تىيىن! سەن مېنىڭ ئەگرىلىكىم تۈپەيلى ئابروۋى تاپتىڭ.
بولمىسا بىر تال چۆپسەن، خالاس. سەن قامتىڭنى رۇسلاش ئورنىغا
دىلىڭنى توغرىلا!

ئوق يايىنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق ئۇيالىدى. شۇ كۈندىن تارتىپ
ئۇنىڭ يۈزى مەردلەر مەيدانىدا ھەر دائىم قىزىلدۇر. بېيىت:
كىم ئىنتىلىسە كامىللىققا ئۆزىنى پەست تۇتىدۇ،
ئاتلىق ھەم بارا - بارا نائىلاج يەرگە چۈشۈر!
شېئىر:

يەرگە قويغان بېشىنى يەردىن دانا ئالىدۇ،
كىمكى كۆتۈرسە بۇرنىن ئۇنى قانتىپ ئالىدۇ!
مۇھەممەد جەۋھەر زەمىندار

كىم سېنى ئۆزۈڭدە يوق سۈپەتلەر بىلەن ماختىسا، ئۇنىڭغا
ئىشەنمە، چۈنكى شۇ كىشى سېنىڭدە يوق يامان ئىللەتلەر بىلەن
باشقا يەردە سېنى سۆكۈشى مۇمكىن.

«فەۋاكىھۇل جۇلەسا» دىن

كىمكى بىراۋنى ئۇنىڭدا يوق سۈپەتلەر بىلەن ماختىسا، بۇ
ماختاش ئەمەس، بەلكى ھەجۋىي، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن كۈلگەن-
لىكتۇر.

مۇھەممەد ھۈسەيىن

ئۆلگەندىن كېيىنكى ماختىلىشى ئىككىنچى مائارىپ. ئىككىنچى
لىكتە يامانلىنىش بولسا ئۆلۈمدۇر.
ئادەمنى ئۆزىڭىدا يوق سۈپەتلەر بىلەن ماختاش ئۇنى قاتتىق
سۆكۈش دېمەكتۇر.

«ئاتلار سۆزلىرى» دىن

كەمتەرلىك دەررخىن تۇتقۇزساڭ ئەگەر،
مۇھەببەت يېمىشىدىن يەيسەن ھەرقاچان!
مۇئىنىدىن جۇۋەينى

بىر دانا شۇنداق دەيدۇ: «ئىككى يۈزلىملىك بىلەن قىلىنغان
ياخشىلىقتىن ھېچكىمگە بىلدۈرمەي خىلۋەتتە قىلغان گۇناھ
ئەۋزەل». بېيىت:

رىيال بىلەن ئەل كۆزىنى بويغاندىن، ياخشىراق—
خىلۋەت ئىچرە مەي ئىچىپ، يۈزلەپ گۇناھ قىلغىنىڭ
ئەبۇلەرەكات قادىرى

ھېكمەت ئىككى يۈزلىمچى دوستتىن قاتتىل دۈشمەن ياخشى.
بېيىت:

دوست شۇكى دائىما راستنى سۆزلىگەي،
دۈشمەن بولسا ئەيىبىڭنى تۇتار پىنھان.
مۇئىنىدىن جۇۋەينى

غەرەزچى ۋە ھەسەتخور كىشىلەرنىڭ سۆزىگە ئىشەنمە،

ئاددىيسى ئۇلارنى مەرىكە - ئولتۇرۇشلىرىڭىمۇ يولاتما!

مۇھەممەد ھۈسەين

ھېكمەت كۆڭلىدە غەرىزى بار دوست دۈشمەندىن بەتتەر! ب
يېت:

دوستى ئۈچۈن دىلدا غەرىزى بولۇپ،
زەھەر ساقلاپ يۈرسە ھەر كىشى پىنھان.
راستلىق - ساپلىق كۈتۈپ ئۆمرۈڭ ئۆتكۈزمە،
قارا دىلىدىن كۈتۈپ بولمىغاي ئېھسان!
مۇئىنىدىن جۇۋەينى

غەرەزچىگە سالام بەر - دە، قاچ!
تەنقىد بولمىغان يەردە يۈكسىلىش بولماس.

«ئاتلار سۆزلىرى» دىن

كەمتەرلىك كىشىنى يۈكسەكلىككە كۆتۈرىدۇ، مەنمەنلىك
بولسا تۆۋەنلىككە يېتەكلەيدۇ. كەمتەر كىشىنى ھەممە ھۆرمەت
قىلىدۇ، مەنمەنچىدىن بولسا نەپرەتلىنىدۇ.
مۇھەممەد جەۋھەر زەمىندار

بىلگىنىكى، سەۋردە خاسىيەت ۋە مەنپەئەت كۆپ. سەۋر شۇنداقكى، مۇسبەت ۋە بالا - قازا كۈنلىرىدە داد - پەرياد قىلىنمايدۇ، قاپاق سېلىنمايدۇ، چىرايى سولغۇنلاشتۇرۇلمايدۇ. ئۇنىڭ يەنە بىر كۆرۈنۈشى شۇنداقكى، كىشىلەر ئالدىدا بىچارىلىكتىن شىكايەت قىلىنمايدۇ، تاقەت - چىدام يولىنى تۇتىدۇ.

مۇھەممەد جەبەلرۇددى

ئېغىر كۈنلەردە سەۋر قىلىش ئەڭ ئۇلۇغ نېمە

مۇھەممەد زېنەبى

سەۋر قىلغان كىشى يېتەر مەقسەتكە،
سەۋرسىز قىز يالچىماس ھەرگىزمۇ ئەرگە.
ئالدىرماي قىلىنغان ئىش بولۇر پۇختا،
ئالدىراپ ئىچكەن كىشى مەست بولۇر تېزلا.
مۇرادىنىڭ بېشىدا سالمىغىن كۆپ داد،
مۇردا سەۋر تىلەر، تىلەرمۇ پەرياد؟!
ئاتنى كۆندۈرمەك بولساڭ سەن ئەگەر،
رام قىلساڭ ئاستا، شۇندا مەنەرسەن ئېگەر.
نزامىي گەنجەۋى

— ھەي ئەزىزىم، كىشىگە رەنجۇ مېھنەت يۈزلەنگەندە، ئۇنىڭ
سەۋر - قانائەت قىلمىقى ئەڭ ياخشى خىسلەتتۇر. نەزم:
رەنجۇ غەم يۈز بەرسە قىلما كۆپ پەرياد،
ئۇنىڭدىنمۇ بەتتەر كەلمىسۇن باشقا!
مۇھەممەد جەبەلرۇددى

سەۋر بىلەن تۇتقۇنلۇقتىن قۇتۇلۇر كىشى،
سەۋر ئاچقۇچ ئېرۇر بېكىلسە ئىشى.
نزامىي گەنجەۋى

سەۋر دېمەك، بارچە مېھنەت ۋە ئېغىرچىلىقلارنى يېڭىش ۋە

چىداشتۇر. بىچارە ۋە كەمبەغەل بولسىمۇ، ئۆزىنى بەدۋەلەت كىشە - دەك تۇتۇش، ئۇچرىغانلا كىشىگە ئۆز ئەھۋالىدىن شىكايەت قىل - ماسلىق، غەملىك كۈنلەردىمۇ ئۆزىنى خۇشال ۋە ئوچۇق چىراي قىلىپ كۆرسىتىدۇ.

مۇھەممەد جەبەلرۇددى

سەۋرلىك ئادەم ئۇزاق ياشايدۇ. سەۋرى كۆپنىڭ دوستى كۆپ، يامان كۈندە سەۋر قىلغان كىشى ياخشى كۈنگە تېز يېتىدۇ. «ئاتلار سۆزلىرى» دىن

قانائەت ئەقىللىق كىشىلەرنىڭ پەزىلىتىدۇر. ئەمما قانائەت قىلىش رىزىق ئىزلەش ۋە كەسپ شۇغۇللىنىشتىن ئۆزىنى تىز - گىنلەش دېگەنلىك ئەمەس، بەلكى كەسپ بىلەن تاپقان نەرسىگە شۈكۈر قىلىش ۋە ئارتۇقچىسىگە ئىنتىلمەسلىكتۇر. قانائەتلىك ئادەم ھەر دائىم زىياپەت ئىچىدە ۋە زەۋۇق - ساپا ئارىسىدا يۈرگەن كەبىدۇر. چۈنكى، قانائەت يولىنى تۇتقان كىشى ھەر نەرسىگە قاي - غۇرۇپ، غەم چېكىۋەرمەيدۇ. «پالانچى ئۇنى ئېلىپتۇ، پۇستانچى بۇنى ئېلىپتۇ، مەنمۇ ئېلىشىم كېرەك، پالانى نەرسە ئۇنىڭدا بولىدۇيۇ، مېنىڭدە نېمىشقا بولمايدۇ؟» — دەپ جېنىنى قىيناۋەرمەيدۇ.

مۇھەممەد ھۈسەيىن

قولۇڭنى سىلكىيۇ، باقما جاھانغا،
قانائەت ئەيلىگىن بىر پارچە نانغا!
ئۆيدە جىم ئولتۇرغان ياخشىدۇر جان دەپ.
ھەر كىم تەمە يولىن تۇتسا ئەگەردە،

ئاقىۋەت بىر كۈن بولۇر دېۋانە!

نېزامى گەنجىۋى

دانا كىشىلەر ئېيتۇرلەر: «قانائەت تۈگىمەس بايلىقتۇر، قانائەتلىك كىشى ھېچقاچان كەمبەغەل بولماس، چۈنكى ئۇنىڭ ھېچكىمگە ھاجىتى چۈشمەيدۇ. قانائەتسىز كىشى گادايغا ئوخشايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسى بار بولسىمۇ كۆزى تويماس، يەنىمۇ كۆپرەك تېپىشقىلا ئىنتىلۇر، بىر نەرسە تىلەش ئۈچۈن ئۆزگىلەر ئالدىدا تىزلىنىدۇر».

قانائەتسىز كىشىنىڭ كۆڭلىدە خەسسىلىك ئوتى يالقۇنچىغان بولىدۇ. مال - دۇنياسى ھېسابسىز بولسىمۇ، يەنىمۇ كۆپەيتۈرۈش كويىدا ھېچقاچان، ھېچكىمگە، ھېچ نەرسە بەرمەيدۇ. باشقىلارنى بىر چىشلەم نېنىدىنمۇ بەھرىمەن قىلمايدۇ.

«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

خەسسىنىڭ ئۆيىدە يېگەندىن ھالۋا،
كەپەڭدە قاتقان نان يېگىنىنىڭ ئەلا.
شاد بولسا قانائەت بىرلە ھەر كىشى،
ئۆلگۈنچە بولمىغاي ئەسلا تەشۋىشى!

نېزامى گەنجىۋى

ھېكمەت دىل بايلىقى ۋە روھ ئوزۇقى ئۈچ نەرسىدىندۇر. بىرىنچى، ئىلىمدە؛ ئىككىنچى، رازىمەنلىكتە؛ ئۈچىنچى، قانائەتتە. بېيىت:

دۇنيا نېمىتى ئەيلەسەڭ ھەۋەس،
ئىلىم، قانائەتكە ئىنتىل ھەرقاچان.
باشقىسىغا تەمە قىلماق نادانلىق،
باشقىسىنى ئىزلىگەي كىم بولسا نادان.
مۇئىنىدىن جۈۋەينى

قانائەتلىك كىشى ئاچ - يالغۇچ بولسىمۇ بايدۇر. دانا ئەسىر
بولسىمۇ ئەمىردۇر.

«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

ئەگەر دۇنيادا ئەڭ ياخشى لەززەت بار بولسا، ئۇ قانائەتچانلىق
لەززىتىدۇر. قانائەتلىك كىشى راھەتتە ياشاش بىلەن بىللە، باشقا
كىشىلەرگىمۇ ياخشى مۇئامىلىدە بولىدۇ، ئۇلارنىمۇ ئۆزىگە ئوخ-
شاش شادلىقسېرى يېتەكلەيدۇ. باشقىلارمۇ قانائەتلىك كىشىنى
ھۆرمەتلەيدۇ.

مۇھەممەد جەۋھەر زەمىندار

ئۇلۇغ كىشىلەرنىڭ يېقىملىق خىسلەتلىرىدىن بىرى قانا-
ئەتتۇر. قانائەتچان كىشى ھېچقاچان خار بولمىغاي. ئەكسىچە،
كىشىدە قانائەت بولمىسا، تاپقان - تۈگىنىگە سەۋر قىلماي،
يەنىمۇ كۆپرەكىگە ئىنتىلسە ئاقىۋەت خارلىقتا قالغاي. شۇڭلاشقا
شائىرلار:

بولسا ئەگەر داغ سۇ، پارچە قاتقان نان،
ئۆزىگە قاچىسىغا كۆز تىكمە ئىنسان.

بولساڭ ئەگەر تاجۇ تەختكە سەن موھتاج،
زەمىنى تەخت دەپ بىل ۋە قۇياشنى تاج!

دېيىشىدۇ.

«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

ئەزىزىم، ھەر كىم قانائەت بايلىقىغا ئىگە بولسا، ھېچكىشىگە
يېلىنمىغاي، كىمكى ھېرىس بالاسىغا مۇپتىلا بولسا، ئۇنىڭ ھاياتى
دائىما ئازار ئىچىدۇر.

خوجا سەمەندەر تېرمىزى

ھېكمەت قانائەت يېمىشى راھەت، كەمتەرلىك مېۋىسى مۇ-
ھەببەت. بېيىت:

قانائەت ئەيلىگىن، ھەي ھوشيار كىشى،
قانائەت بېرىدۇ راھەتتىن نىشان!

مەجدىددىن خەۋافى

قانائەتلىك كىشىنىڭ ھەمىشە قارنى توق.

«ئاتلار سۆزلىرى» دىن

قانائەتنىڭ يەنە بىر كۆرۈنۈشى يېيىش - ئىچىشتە بىلىنگەي،
ئاز تاماق يېيىشكە قانائەت قىلغان كىشى كەم كېسەل بولۇر.
بېيىت:

كۆپ يېمە گۆردىكى قۇرتلار مىسالى،
ئاز يېمەككە بەل باغلا گويا چۈمۈلى.

بىر تېۋىپ بىر كۈنى بىر ئەجەب ھېكمەت—
ئەل ئۈچۈن ئېيتقانمىش قىلىپ مەرھەمەت:
«يېگىن، ئىچكىن دائىم كۆڭۈل تارتقۇنچە!»

«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

سوئال: «قانائەت نېمە؟» جاۋاب: «كىشىلەرنىڭ قولىدىكى
نەرسىنى كۆرۈپ مەيۈسلەنمەسلىك، تەمەگەرلىكتىن قېچىش،
چۈنكى تەمەگەرلىك تەبىئىيىكى، كەمبەغەللىكسېرى باشلايدۇ!»
مۇھەممەد زېھنى

كىشى ئۈچۈن دىلىنى يورۇتقۇچى ئەڭ پايدىلىق نەرسە قانائەت-
تۇر. ئەڭ زەرەرلىك ۋە نەپرەتلىك نەرسە ھېرىس ۋە غەزەپتۇر. شاد-
لىق قانائەتتىن كەلسە، غەم ھېرىس ۋە غەزەپتىن كېلىدۇ.
«جاۋىدانى خىرەد» تىن

ھېكايەت بىر كۈنى ئىسكەندەر زۇلقەرنەين بۇجاننىس ھە-
كىمنى مەجلىسكە چاقىرتتى. بۇ جاننىس ئۇنىڭ ئەلچىسىگە:
«ئىسكەندەرگە ئېيت، ئۇنى بىزدىن ئۇزاقلاشتۇرۇۋاتقان ۋە بىزنى
ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا توسقۇنلۇق قىلىۋاتقان نەرسە بار. ئۇ دەل
سەلتەنەتتۇر. ئۇ ھەمىشە سەلتەنەت ئىشتىياقىدا، بىز بولساق قانا-
ئەت ئارزۇسىدا!» بېيت:

ھەر كىشى بارىغا قانائەت قىلسا،
ئەجەبلەنمە، چۈشمەس بىراۋغا ئىشى.
يۈرىكىدە كىمنىڭ تەمە بولمىسا،

ھېچكىشىدىن بولماس قورقۇش، تەشۋىشى
مۇئەسسەسەدىن چۈشەنمەي

ئاز تاماققا قانائەت قىلماقنىڭ پەزىلەتلىرىدىن بىرى يەنە
شۇكى، ئادەمنىڭ ئىلىم ۋە ھۈنەرگە بولغان ئىنتىلىشىدە ھۈرۈنلۈك
ۋە ھەپسىلىسىزلىك بولمايدۇ، ئاشقازان غىزانى ھەزىم قىلىشقا ئا-
جىزلىق قىلمايدۇ، كىشىنىڭ سەزگۈ ئەزالىرىنىڭ سېزىمچانلىقى
بۇزۇلمايدۇ. بېيىت:

سۇ گەرچە بولسىمۇ شېرىن ۋە زىلال،
ئارتۇقچە ئىچىلسە كەلتۈرەر مالال.
تارغاقنى كۆردۈڭمۇ مىڭ چىشى باردۇر،
ھەر چاچقا چاڭ سېلىپ دائىما خار دۇر.
«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

نەزمىي ھېكايەت

ئوقۇغاندىم، ئىككى زېرەك بىر يۇرتتا،
بىر بۇلاق قېشىغا كەلگەن ۋاقىتتا.
بىرى ئاز ئىچىشتىن ئۆلدى ناگاھان،
بىرى كۆپ ئىچىشتىن تەسلىم قىلدى جان.
يەپ - ئىچىش يولىنى بىلمەيىن قانداق،
ئاجىلىق ۋە توقۇلۇقتىن ئۆلدىلەر شۇنداق.
قارىغىنى دۇمبايىما ئارتۇق يېمەكتىن!

نەزمىي گەنجەۋى

ھېكايەت بىر ئۇلۇغ كىشىدىن: «قانائەت ياخشىمۇ ياكى

بايلىق؟» دەپ سوراشتى. ئۇ: «قانائەت بايلىقىنىڭ ئاساسىدۇر، قانا-
ئەتسىز كىشى ھېچقاچان باي بولالمايدۇ!» دەپ جاۋاب بەردى.
مۇھەممەد جەۋھەر زەھىندار

يۇنان ئىسىملىك مەشھۇر ھەكىمنىڭ ئالدىدا بىر كىشى:
«ئىنسان ئۈچۈن ئۆز ئارزۇسىغا يەتمەكتىن بۈيۈك سائادەت يوق!»
دەپ قالدى، شۇ چاغدا يۇنان ئۇنىڭغا: «ئاز - كۆپكە قانائەت قىلىپ
ياشماقتىن بەخت يوق!» دەپ جاۋاب بەردى.
مۇھەممەد زەھىنى

تاشلىغىل ھېرىسنى، قانائەت پېشە قىل،
شۇم ئۆلۈمنىڭ پەنجىسىن ئەندىشە قىل!
فەرىدىدىن ئەتتار

ئىككى بۆلۈك كىشىلەر بولىدۇ: بىر بۆلۈك تاپقىنىغا قانائەت
قىلماي ئىزلەشتە داۋام قىلىدۇ، ئىككىنچى بۆلۈكى بولسا تاپالا-
مايدۇ، بىراق ئىزلەشتە بولىدۇ.
قانائەتلىك كىشى قىيىنچىلىققا ئۇچرىمايدۇ، ۋەجدانلىق
كىشى بىچارىلىك كويىغا كىرمەيدۇ.

قانائەتلىك قۇل ئازاد، ئازاد تەمەخۇر بولسا قۇلدۇر.
ئۈمىدىسىز ئادەم روناق تاپالماس.

«ئاتىلار سۆزلىرى» دىن

ھەكىملەرنىڭ ئېيتىشىچە، قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا داد -
پەرياد قىلىشتىن ۋە بۇ ئىشتىن دوست - دۈشمەنلىرىنى خەۋەردار

قىلىشتىن كۆرە، سەۋر ۋە چىدام يولىنى ئىختىيار قىلىپ، قانداق ئەتنى شوئار قىلماق ياخشىدۇر. سەۋب شۇكى، بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان دوستلار كۆڭلىگە خىجالەتلىك چۈشىدۇ، دۈشمەنلىك بولسا خۇرسەن بولىدۇ. شۇڭلاشقا، چىدام يولىنى تۇتۇپ، بۇ بالادىن قانداق قۇتۇلۇش يولىنى ئويلىماق كېرەك.

ئەبۇلەبرەكات قادىرىي

دۇنيادا پەقەت ھالال ئىشلە، ھالال يە، ھارامدىن تېپىلغان مال ھېچكىمگە ئەسقا تاپىدۇ.

مۇھەممەد جەبەلرۇدىي

ئىككى نەرسە دۇنيادا ئەڭ ئەزىز دۇر: بىرى ئۆز قولى بىلەن تېپىلغان بايلىق، ئىككىنچىسى، دىلدا دوستلۇقى مۇستەھكەم بولغان سادىق دوست.

مۇئىننىددىن جۇۋەينىي

ئەزىزىم، بىلگەيسەن، قاچانكى تەلەپ ئايىغى رەنج - مېھنەت تىكىنى بىلەن مەجرۇھ بولمىغۇچە، ۋىسال قولى مەقسەت گۈلىنىڭ ياقىسىغا يېتەلمەس، كىشىدە كۈچلۈك ئىنتىلىش بولمىغۇچە، مۇرادنىڭ قۇياشى مەشرىق ئۈمىدى ئۇپۇقىدىن نۇر چېچىپ چىققان. چۈنكى، گۈل ئۆزىمەك ئۈچۈن تىكەن زەھىرىنى ئىچمەك لازىم. رەنج چەكمەستىن تۇرۇپ، گەنج ئىشىكىنى ئاچماق مۇمكىن ئەمەس، دېمەك، مەقسەتكە يەتمەك ئۈچۈن ئۆزلۈكسىز تىرىشماق لازىم.

خوجا سەمەندەر تېرمىزىي

— ھەي ئوغۇل! بۇ دۇنيا ئۈستىخانسىدا شۇنداق يول تۇتقى، كىيگەن كىيىمنىڭ ۋە يېگەن يېمەكلىكنىڭ ھالالىدىن بولسۇن!
ئەبىدىمەك شېرازىي

كىمدەكى باتىن ھارامدىن پاك ئەمەس،
ئۇنىڭ روھى قابىلى ئەفلاك ئەمەس!

فەرىدىدىن ئەتتار

ئەزىزىم، كىمكى بىرەر ئىشنىڭ تەلىپىدە قەدەم قويسا، بۇ
ئىشنىڭ قىيىنچىلىقلىرىغا چىداشلىق بەرسۇن، مەقسەت كەند-
بىسىسىرى يولغا چىققان ئادەم زەخمەت سەھراسىدىن چۆچۈمەس-
لىكى لازىم.

خوجا سەمەندەر تېرمىزى

جىگىرنىڭ قېنىنى نان قىلىپ يە، ئەمما بىكار نان ئۈچۈن بىر
كىملىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا ئىتقا ئوخشاش قۇيرۇق شىپاڭشىتىپ
يۈرمە!

ئەبىدىيەك شېرازى

نېمىتىم ئاشسۇن دېسەڭ ئۈست - ئۈستىگە،
نان ئۇۋاقىن چاچما ئاياغ ئاستىگە!

فەرىدىدىن ئەتتار

زەخمەت چەككەن لەززەتنى ياخشى بىلىدۇ.
ۋەزىپىسى يۈكسەك ئادەمنىڭ زەخمىتىمۇ كۆپ بولىدۇ.
جاپا چەكمىگەن بەختلىك بولماس.
ھالال ئەمگەك بىلەن تېپىلغان ۋە خەيرلىك ئىشلارغا سەرپ-
لەنگەن بايلىقتىنمۇ ياخشىراق بايلىق يوق.

«ئاتلارنىڭ سۆزلىرى» دىن

يەر يۈزىدە شۇنداق ياشاشقا ئىنتىلىكى، تاپقان پۇلۇڭ يەقەت
توغرىلىق ئارقىلىق كەلگەن بولسۇن!

ئەبدىدەك شېئىرىي

بولمىسۇن ئالەمدە رىزقىم كەم، دېسەڭ،
مەئشەتنى قىلمىغىل سەن، غەم يېسەڭ.

فەرىدىدىن ئەتتار

كىمكى ئەمگەك قىلسا پۇشايمانلىقتا قالماس.

«مەخزەنۇل ئۇلۇم» دىن

بىر ئىش بىلەرمەن ۋە ئەمگەكچان كىشىدىن: «بىچارە ۋە ئا-
جىز كىشى قانداق بولىدۇ؟» دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى شۇنداق
دېدى: «بىچارە، ئاجىز، ئىش ياقماس، ھۇرۇن كىشى شۇنداق كى-
شىكى، ئائىلىنى بېقىشقا، نەرسە تېپىشتا سۇس بولىدۇ. غەيرەت-
سىز، ھىممەتسىز بولىدۇ، خوتۇننىڭ يېنىدىن چىقماي، ئۆيىدە
ئولتۇرۇۋېرىدۇ».

«فەۋاكىھۇل جۇلەسا» دىن

لۇقمان ھەكىم ئۆز ئوغلىغا دېدى:

— ھەي ئوغلۇم، ھۇرۇنلۇق كۈچىسىغا كىرمە، كۆڭلۈڭ تار
بولمىسۇن، چۈنكى كىمدە ھۇرۇنلۇق ۋە سەۋرىسىزلىك بولسا، ئۇ
ھېچقاچان بەختكە ئېرىشەلمەس!

«جاۋىدانى خىرەد» تىن

مەجمۇئە ئىسمى : ھېكمەت دۇردانىلىرى مەجمۇئەسى

كىتاب ئىسمى : تەكەببۇرلۇق ھەققىدە ھېكمەتلەر

پىلانلىغۇچى : مۇرات ئىلى

باش تۈزگۈچى : ئادىل مۇھەممەت

ئېزىز ئاتاۋۇللا سارتېكىن

ئايشەمگۈل ئايۇپ

جۈرئەت نىياز

بىلىقز مۇھەممەت

تەكلىپلىك مۇھەررىر : ئامىنە كىچىك

مەسئۇل مۇھەررىر : ئەنۋەر قۇتلۇق

مەسئۇل كوررېكتورى : قەييۇم تۇرسۇن

نەشرىيات : شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

شىنجاڭ ئېلىكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

ئادرېسى : (830000 ئۈرۈمچى شەھىرى شىخۇڭ غەربىي يولى 36 - قورۇ)

تارقاقچى : شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى

زاۋۇت : شىنجاڭ شىنبوۋېن مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى

فورماتى : 880×1230 م م 32/1

باسما تاۋىقى : 3 باسما تاۋاق

خەت سانى : 51 مىڭ خەت

نەشرى : 2008 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى

بېسىلىشى : 2008 - يىل 8 - ئاي 1 - قېتىم بېسىلىشى

كىتاب نومۇرى : 9-432-80744-7-978 ISBN

باھاسى : 9.90 يۈەن

(باسما ۋە بەت تۈپلەشتە خاتالىق كۆرۈلسە زاۋۇت بىلەن ئالاقىلىشىڭ)